T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İMAM HATİP ORTAOKUL ARAPÇA 5. SINIF DERS KİTABINDA BULUNAN 4 TEMEL DİL BECERİSİ ETKİNLİKLERİNİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİNE UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman **Hazırlayan**
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin POLAT **Merve DEMİRHAN**

MALATYA-2022

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ
ARAP DİLİ VE BELÂĞATİ BİLİM DALI

İMAM HATİP ORTAOKUL ARAPÇA 5. SINIF DERS KİTABINDA BULUNAN 4 TEMEL DİL BECERİSİ ETKİNLİKLERİNİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİNE UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve DEMİRHAN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin POLAT

MALATYA-2022

ONUR SÖZÜ

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin POLAT danışmanlığında Yüksek Lisans Tezi olarak hazırladığım " Ortaokul 5. Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan 4 Temel Dil Becerisi Etkinliklerinin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygunluğunun İncelenmesi" başlıklı bu çalışmamın, bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu bunlara atıf yaparak faydalanmış olduğumu beyan ederim.

Merve DEMİRHAN

ÖNSÖZ

Avrupa Ortak Başvuru Metni 2001 yılında ilk kez yayınlandığı günden bu yana yabancı dil eğitiminde ortak ve uluslararası bazı kriter ve standartlar koyarak yabancı dil öğrencilerinin seviyelerinin ve gelişim düzeylerinin belirlenmesi ve takip edilmesinde önemli bir işleve sahip olmuştur.

Arapça dersi ülkemizde seçmeli ders olarak 2. Sınıftan itibaren, zorunlu ders olarak ise İmam Hatip ortaokulları ve İmam Hatip liselerinin her kademesinde okutulmaktadır.

Ders kitapları bir yabancı dilin öğretilmesinde tek elzem şey olmamakla birlikte bir eğitim materyali olarak o dili öğretirken kullanılan önemli araçlardan birisidir. Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada ülkemizde ortaokul düzeyinde okutulan 5. sınıf ders kitaplarındaki dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerisi etkinliklerinin Avrupa Ortak Başvuru Metni kriterlerine uygun olup olmadığı, uygun ise uygunluk ölçütleri seviye ve beceri alanları bazında tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmamızın giriş bölümünde tezin önemi, alanı, amacı, sınırlılıkları gibi başlıklar ele alınmıştır.

Birinci bölümde Avrupa Ortak Başvuru Metni hakkında genel bir bilgilendirme yapılmıştır.

İkinci bölümde Ortaokul 5. Sınıf ders kitabında yer verilen 4 temel beceri etkinlikleri AOBM çerçevesinde ele alınıp incelenmiştir.

Üçüncü bölümde Ortaokul Arapça 5. Sınıf ders kitabında bulunan dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri ünitelere ve AOBM ölçütlerine uygunluk durumlarına göre incelenip değerlendirilmiştir. Son bölümde ise sonuç ve öneri bölümü sunulmuştur. Böylece Ortaokul 5. Sınıf Ders Kitabı örneklemi ile okul kitaplarında bulunan dört temel dil becerisi etkinliklerinin AOBM' ne uygunluk düzeyleri incelenip belirlenerek yeni kitaplar hazırlanırken uygun olan ve olmayan etkinliklerin göz önünde bulundurulması ve ortak ölçütlere uygun etkinlikler ortaya koymada yol gösterici olması hedeflenmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında destek ve yardımlarını esirgemeyen Kıymetli Danışman Hocam Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Polat' a, tecrübe ve bakış açılarıyla ufkumu açan Değerli bölüm hocalarım; Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Meşe ve Dr. Öğretim Üyesi Yusuf Temel'e, beni bu konuya yönlendiren ve yüreklendiren Kıymetli hocam Prof. Dr. Mehmet Hakkı Suçin' e, bu çalışmanın yükünü çeken, sabır gösteren, beni yalnız bırakmayan ve en zor anlarımda hep yanımda olan sevgili eşim Ramazan Demirhan'a, çalışma son halini alana kadar desteğini ve fedakârlığını benden esirgemeyen hakkını ödeyemeyeceğim Canım Anneme, kendisini süreç boyunca zaman zaman ihmal ettiğim bir tanem Canım Kızıma teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

Değişen ve gelişen dünya şartlarında her alanda farklı ilerlemeler yaşanırken yabancı dil eğitim ve öğretim yöntemleri alanında da dil seviyeleri, bunların tespiti, dil gelişim durumunun takip edilmesi gibi konularda uluslararası düzeyde bir takım çerçeveler belirlenerek; bu alandaki eğitim-öğretim faaliyetleri belli bir standarda oturtulmuş ve sonuç olarak bu şekilde hem sürecin takip edilmesi kolaylaşmış hem de faaliyetler daha hızlı ve sistemli bir şekilde gelişmeye başlamıştır.

Bu çalışmada ülkemizde ortaokullarda okutulan Arapça ders kitaplarında yer alan 4 temel dil becerisi etkinlikleri uluslararası bağlamda kabul gören ve uygulanan AOBM' ne uygunluğu A1 seviyesi açısından değerlendirilerek incelenmiştir. Yapılan değerlendirme paylaşıldıktan sonra birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmanın bundan sonraki araştırma ve düzenlemelere ışık tutacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belagati, Arapça Öğretim Programı, Ortaokul 5. Sınıf Arapça Ders Kitabı, 4 Temel Dil Becerisi, Avrupa Ortak Başvuru Metni.

ABSTRACT

In the rapidly changing and developing world, there are various developments in every area of the world. A number of international frames were decided on the language levels in the field of foreign language education including teaching methods, how it is determined and close follow-up of these developments. Consequently, the education activities carry on making use of the accepted norms all over the world and it becomes easier to follow the education period which also leads to a faster and systematic series. This study analysizes the four basic language skills in the arabic language books which are taught in the Imam Hatip Secondary Schools in Turkey that is compatible for Common European Framework of Reference for Languages.

Following the evaluation, several recommendations have been made.

It is believed that this study will shed light on future research and regulations.

Keywords: Arabic Language and Literature, Arabic teaching program, Middle School Class 5 Arabic Books, 4 basic language skills, The Common European Framework of Reference for Languages.

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ iii
ÖNSÖZ iv
ÖZET vi
ABSTRACT vii
İÇİNDEKİLER viii
TABLOLAR LİSTESİ xi
ŞEKİLLER LİSTESİ xiii
ÇİZELGELER LİSTESİ xv
KISALTMALAR xvi
GİRİŞ 1
1. Araştırmanın Amacı **1**
2. Araştırmanın Alt Amaçları **1**
3. Araştırmanın Önemi **2**
4. Araştırmanın Sınırlılıkları **2**
5. Araştırmanın Yöntemi **2**

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ(AOBM)

1.1. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Dinleme Becerisi Ölçütleri (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2020) **10**
1.2. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Ölçütleri **12**
1.3. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Okuma Becerisi Ölçütleri **22**
1.4. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Yazma Becerisi Ölçütleri **24**

İKİNCİ BÖLÜM

AOBM DÖRT TEMEL BECERİ ÖLÇÜTLERİNE GÖRE 5. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ İNCELENMESİ

2.1. MEB Arapça Ortaokul 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin İncelenmesi 26

2.1.1. Birinci Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 27

2.1.2. İkinci Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 28

2.1.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 30

2.1.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 32

2.1.5. Beşinci Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 33

2.1.6. Altıncı Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 36

2.1.7. AOBM A1 Seviyesi Dinleme Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinden Örnek İncelemeler 38

2.1.8. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı Dinleme Becerisi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi 47

2.2. MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Konuşma Becerisi Etkinliklerinin İncelenmesi 48

2.2.1. Birinci Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri 48

2.2.2. İkinci Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri 50

2.2.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri 52

2.2.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri 53

2.2.5. Beşinci Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri 54

2.2.6. Altıncı Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri 57

2.2.7. AOBM A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Konuşma Etkinliklerinden Örnek İncelemeler 58

2.2.8. MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Etkinliklerinin AOBM Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi 66

2.3. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Okuma Becerisi Etkinliklerinin İncelenmesi 67

2.3.1. Birinci Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri 67

2.3.2. İkinci Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri 68

2.3.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri 70

2.3.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri 71
2.3.5. Beşinci Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri 72
2.3.6. Milli Altıncı Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri..... 73
2.3.7. AOBM A1 Seviyesi Okuma Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinden Örnek İncelemeler..... 75
2.3.8. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı A1 Seviyesi Okuma Becerisi Etkinliklerini AOBM A1 Seviye Okuma Ölçütlerine Göre Değerlendirme 78
2.4. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Yazma Becerisi Etkinliklerinin İncelenmesi 79
2.4.1. Birinci Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri..... 79
2.4.2. İkinci Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri 82
2.4.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri 85
2.4.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri..... 87
2.4.5. Milli Beşinci Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri..... 89
2.4.6. Altıncı Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri..... 91
2.4.7. AOBM A1 Seviyesi Yazma Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Yazma Etkinliklerinden Örnek İncelemeler..... 93
2.2.8. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı Yazma Becerisi Etkinliklerinin AOBM' ne Uygunluğunun Değerlendirilmesi 96

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AOBM 4 TEMEL BECERİ ÖLÇÜTLERİNE GÖRE 5. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders ve Öğrenci Kitabı Dinleme, Konuşma, Yazma ve Okuma Etkinliklerinin Ünitelerde Dağılımı ve AOBM' ye Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi 98
SONUÇ VE ÖNERİLER 101
KAYNAKÇA..... 104

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1: İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programının düzeyleri ve saat aralıkları ... 6
Tablo 1.2: Ortak Yetenek Düzeyleri – Bütüncül Basamak ... 8
Tablo 1.3: Ortak Yetenek Düzeyleri – Öz değerlendirme Çizelgesi ... 9
Tablo 1.4: Genel Sözlü Kavrama A1 Öncesi ve A1 Seviye Tanımlayıcıları ... 10
Tablo 1.5: Başka İnsanlar Arasındaki Karşılıklı Konuşmayı Anlama A1 Öncesi, A1 Seviye Tanımlayıcıları ... 10
Tablo 1.6: Canlı Bir İzleyici Kitlesinin Üyesi Olarak Dinlemek A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları ... 11
Tablo 1.7: Duyuru ve Yönerge Dinleme A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları ... 11
Tablo 1.8: İşitsel Medya ve Ses Kayıtları Dinleme A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları ... 11
Tablo 1.9: Televizyon Ve Film İzleme A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları ... 12
Tablo 1.10: Genel Sözel Üretim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 12
Tablo 1.11: Genel Sözlü iletişim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 12
Tablo 1.12: İletişimde Rol Alan Anadilde Konuşan Kişiyi Anlamak A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 13
Tablo 1.13: Karşılıklı Konuşma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 13
Tablo 1.14: Devam Eden Monolog: Deneyim Betimlemek A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 14
Tablo 1.15: Kesintisiz Monolog: Bilgi verme A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 14
Tablo 1.16: Resmi Olmayan Görüşme (Arkadaşlar İle) A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 14
Tablo 1.17: Amaç Odaklı İş Birliği A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 15
Tablo 1.18: Mal ve Hizmet Alımlarındaki İşlemler A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 15
Tablo 1.19: İzleyicilere Hitap Etmek A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 15
Tablo 1.20: Bilgi Alışverişi A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları ... 16

Tablo 1.21: Mülakat Yapmak Ve Mülakata Alınmak A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 16
Tablo 1.22: Açıklama İsteme A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 17
Tablo 1.23: Belirli Bilgileri Aktarma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 17
Tablo 1.24: Genel Aracılık A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 17
Tablo 1.25: Hassas Durumlarda ve anlaşmazlıklarda İletişimi kolaylaştırma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 18
Tablo 1.26: Sözcük Düzeyleri A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 18
Tablo 1.27: Mülakat Yapmak ve Mülakata Alınmak A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 19
Tablo 1.28: Sosyodilsel Uygunluk A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 19
Tablo 1.29: Tutarlılık ve Bağdaşıklılık A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 20
Tablo 1.30: İşaret Dili Varlığı A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 20
Tablo 1.31: Şematik Doğruluk A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 21
Tablo 1.32: Genel Okuduğunu Anlama A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 22
Tablo 1.33: Yazışmaları Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 22
Tablo 1.34: Bilgi Ve Tartışma İçin Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 22
Tablo 1.35: Talimatları Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 23
Tablo 1.36: Yönlendirme İçin Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları .. 23
Tablo 1.37: Genel Yazılı Üretim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 24
Tablo 1.38: Yaratıcı Yazma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 24
Tablo 1.39: Genel Yazılı Etkileşim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 24
Tablo 1.40: Yazışma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 25
Tablo 1.41: Notlar, Mesajlar, Formlar A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları .. 25
Tablo 1.42: Metni işlemlemeA1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 25
Tablo 1.43: Yazım Kontrolü A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları 25

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1: D-AOBM Ortak Başvuru Seviyeleri 6
Şekil 1.2: Altı Geleneksel Renk 6
Şekil 1.3: AOBM Dil Seviyeleri 7
Şekil 2.1: MEB Arapça Ders Kitabı 10-11. Sayfa 38
Şekil 2.2: MEB Arapça Ders Kitabı 188. Sayfa 39
Şekil 2.3: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 26-27. Sayfa 40
Şekil 2.4: MEB Arapça Ders Kitabı 108. Sayfa 40
Şekil 2.5: MEB Arapça Ders Kitabı 101. Sayfa 41
Şekil 2.6: MEB Arapça Ders Kitabı 123. Sayfa 42
Şekil 2.7: MEB Arapça Ders Kitabı 147-148. Sayfa 42
Şekil 2.8: MEB Arapça Ders Kitabı 152. Sayfa 43
Şekil 2.9: MEB Arapça Ders Kitabı 149-150. Sayfa 44
Şekil 2.10: MEB Arapça Ders Kitabı 189. Sayfa 45
Şekil 2.11: MEB Arapça Ders Kitabı 171. Sayfa 46
Şekil 2.12: MEB Arapça Ders Kitabı 162. Sayfa 47
Şekil 2.13: MEB Arapça Ders Kitabı 26-27. Sayfa 58
Şekil 2.14: MEB Arapça Ders Kitabı 35. Sayfa 59
Şekil 2.15: MEB Arapça Ders Kitabı 97-98. Sayfa 59
Şekil 2.16: MEB Arapça Ders Kitabı 199. Sayfa 60
Şekil 2.17: MEB Arapça Ders Kitabı 123. Sayfa 61
Şekil 2.18: MEB Arapça Ders Kitabı 127. Sayfa 62
Şekil 2.19: MEB Arapça Ders Kitabı 128. Sayfa 62
Şekil 2.20: MEB Arapça Ders Kitabı 129. Sayfa 63
Şekil 2.21: MEB Arapça Ders Kitabı 152. Sayfa 63
Şekil 2.22: MEB Arapça Ders Kitabı 149-150. Sayfa 64
Şekil 2.23: MEB Arapça Ders Kitabı 151. Sayfa 64
Şekil 2.24: MEB Arapça Ders Kitabı 162. Sayfa 65
Şekil 2.25: MEB Arapça Ders Kitabı 175. Sayfa 66
Şekil 2.26: MEB Arapça Ders Kitabı 127. Sayfa 75
Şekil 2.27: MEB Arapça Ders Kitabı 127. Sayfa 75

Şekil 2.28: MEB Arapça Ders Kitabı 161. Sayfa 76
Şekil 2.29: MEB Arapça Ders Kitabı 167. Sayfa 77
Şekil 2.30: MEB Arapça Ders Kitabı 197. Sayfa 78
Şekil 2.31: MEB Arapça Ders Kitabı 112. Sayfa 93
Şekil 2.32: MEB Arapça Ders Kitabı 100. Sayfa 94
Şekil 2.33: MEB Arapça Ders Kitabı 132. Sayfa 95
Şekil 2.34: MEB Arapça Ders Kitabı 137. Sayfa 96

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 2.1: MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Dinleme Etkinlikleri 27
Çizelge 2.2: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Dinleme Etkinlikleri 29
Çizelge 2.3: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Dinleme Etkinlikleri 31
Çizelge 2.4: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Dinleme Etkinlikleri 32
Çizelge 2.5: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Dinleme Etkinlikleri..... 34
Çizelge 2.6: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Dinleme Etkinlikleri 36
Çizelge 2.7: MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Konuşma Etkinlikleri 48
Çizelge 2.8: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Konuşma Etkinlikleri..... 50
Çizelge 2.9: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Konuşma Etkinlikleri..... 52
Çizelge 2.10: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Konuşma Etkinlikleri 53
Çizelge 2.11: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Konuşma Etkinlikleri..... 54
Çizelge 2.12: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Konuşma Etkinlikleri 57
Çizelge 2.13: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Okuma Etkinlikleri 67
Çizelge 2.14: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Okuma Etkinlikleri..... 69
Çizelge 2.15: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Okuma Etkinlikleri 70
Çizelge 2.16: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Okuma Etkinlikleri..... 71
Çizelge 2.17: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Okuma Etkinlikleri 72
Çizelge 2.18: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Okuma Etkinlikleri..... 74
Çizelge 2.19: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Yazma Etkinlikleri 79
Çizelge 2.20: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Yazma Etkinlikleri 82
Çizelge 2.21: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Yazma Etkinlikleri 85
Çizelge 2.22: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Yazma Etkinlikleri 87
Çizelge 2.23: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Yazma Etkinlikleri 89
Çizelge 2.24: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Yazma Etkinlikleri 91
Çizelge 3.1: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı Dinleme, Konuşma, Yazma ve Okuma Etkinliklerinin Ünitelerde Dağılımı ve AOBM' ye Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi 98

KISALTMALAR

AOBM	: Avrupa Ortak Başvuru Metni
İHO	: Ortaokulu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
CEFR	: Common European Framework of Reference for Languages
DİAOBM	: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni
OBM	: Ortak Başvuru Metni
ADGD	: Avrupa Dil Gelişim Dosyası
vb.	: ve benzeri
v.s.	: vesaire
s.a.v.	: Sallallahu Aleyhi Vesellem
s.	: sayfa
ör.	: örnek

GİRİŞ

Ülkemizde Arapça eğitimi tarihi Osmanlı dönemlerine kadar uzanıyor olsa da Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasından sonra ilk olarak imam hatip ortaokulları dönemin Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin kararı üzerine 17 Ekim 1951'de açılmıştır. Arapça öğretim programları ve Arapça ders kitapları bu yıllardan itibaren pek çok kez değişmiş ve gelişme göstermiştir. Bugüne dek yapılan yüksek lisans ve doktora düzeyindeki tez çalışmaları ile bu öğretim programları ve ders kitapları farklı açılardan incelenmiş ve üzerinde değerlendirmeler yapılarak gerekli görülen öneriler ortaya konulmuştur.

2001 yılında yayınlanan ve uluslararası düzeyde yabancı dil öğrenme seviyeleri ve süreçleri ile ilgili standart bir metin ve ölçüt ortaya koyan Avrupa Ortak Başvuru Metni üye ülkelerin ve Türkiye'nin yabancı dil öğretme süreçlerine katkıda bulunmuştur.

Yabancı dil eğitimi dinleme, konuşma, okuma ve yazma şeklindeki 4 temel dil becerisinin muhataba kazandırılmaya çalışıldığı bir süreçtir. Bu çalışmamızda İmam Hatip Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders kitabında bulunan 4 temel dil becerisi etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesine uygunluğu incelenmiştir.

1. Araştırmanın Amacı

2018-2019 eğitim-öğretim yılından itibaren İmam Hatip Ortaokullarda 5. Sınıf Arapça ders kitabı olarak okutulan seride öğrenciye sunulan dinleme, okuma, yazma, konuşma becerilerine yönelik etkinliklerin AOBM standartlarına uygunluğunun A1 düzeyinde incelenmesidir.

2. Araştırmanın Alt Amaçları

1. Avrupa Ortak Başvuru Metninin A1 düzeyine göre dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerinin incelenmesi

2. Beşinci sınıf ders kitaplarındaki A1 düzeyindeki dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerini ölçen etkinliklerin tespit edilmesi

3. Beşinci sınıf ders kitaplarında dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerini ölçen etkinlik sayıları

4. Beşinci sınıf ders kitabında A1 dil düzeyinde belirlenmiş olan etkinliklerin AOBM' ne uygunluğunun incelenmesi

3. Araştırmanın Önemi

Avrupa Ortak Başvuru Metni yabancı dil öğrencisine ve öğreticilerine ortak ve standart bir çerçeve sunar. Ülkemizde ders kitabı olarak okutulan MEB Arapça 5. sınıf ders kitaplarının bu metne uygunluk derecesini ortaya koymak yabancı dil eğitiminde bizlere yön verecektir.

4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma İmam Hatip Ortaokullarında okutulan Milli Eğitim Bakanlığı 5. Sınıf ders kitabı ile sınırlı tutulmuştur.

Bu çalışma AOBM' nde yer alan 6 seviyeden A1 düzeyi ile sınırlı tutulmuştur.

5. Araştırmanın Yöntemi

Çalışmamızda betimsel yöntemin kullanılması benimsenmiştir.

Çalışmanın ortaya konulmasında öncelikle İmam Hatip Ortaokullarında Arapça öğretimi için hazırlanan öğretim programları ve ders kitapları, önceden bu konu ile ilgili hazırlanmış Türkçe tezler, Avrupa Ortak Çerçeve Programı hakkında ulusal ve uluslararası düzeyde hazırlanmış tez, makale, video gibi faydalanılacak ana kaynaklar tespit edilmiştir. Bu ana kaynaklardan ilk olarak Avrupa Ortak Başvuru Metni detaylı bir şekilde Arapça, İngilizce ve Türkçe baskılarından incelenip, A1 düzey dinleme, konuşma, okuma ve yazma ölçütleri bir araya getirilmiştir. 5. Sınıf ders kitabındaki dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerine yönelik örneklemler de belirlenerek AOBM' ne uygunluk açısından gerekli incelemeler ve değerlendirmeler yapıldıktan sonra tezimizin oluşturulması hedeflenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ(AOBM)

Dil insanlar arası iletişimin en önemli unsurlarından birisidir. Bireylerin kendilerini sözlü olarak ifade ettikleri, anlaşma ve karşılıklı iletişimde bulundukları bir olgudur. Dünyanın her ülkesinde farklı dillerin kullanılıyor olması ve giderek küçülen bir dünyada yaşıyor olmak farklı dillerin de insanlar tarafından öğrenilmesini ve kullanılmasını gerektirmiştir. Yabancı dil öğretimi ve bu alanda yapılan çalışmalar Avrupa Konseyi'nin bir araya gelerek belirlediği politikalar ve bunlar arasında dil gelişim politikalarının da bulunuyor olması; bu çalışmaların özellikle üye ülkeler bazında daha sistematik ve belli standartlar ölçüsünde devam etmesini sağlamıştır.

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır.[1]

Avrupa Konseyi, 5 Mayıs 1949 yılında 9 Avrupa ülkesinin (Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya ve Norveç) kurucu üye olarak katılımıyla uluslar arası bir organizasyon şeklinde Fransa'nın Strazburg kentinde kurulmuştur ve daimi merkez olarak da burası kullanılmaya başlanmıştır. Konseyin başlıca hedefi; Avrupa'daki birlik ve beraberliği güçlendirerek temel insani hak ve hukukun üstünlüğüne uygun demokratik bir ortamda insan hakları ve hukukun üstünlüğüne saygıyı yaşatarak, Avrupa vatandaşlarının itibarını güvence altına almaktır. Türkiye, Avrupa Konseyi'ne 1949 yılında katılmış ve kurucu üye olarak Konseyin tüm

[1] *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (Ankara: MEB Yayınları, 2008), 1.

çalışmalarına kesintisiz katılmıştır. Avrupa Konseyi'nin Avrupa'nın geleceği için belirlediği eğitim ve kültür politikaları içinde en çok öne çıkan konulardan bir tanesi dil politikalarıdır. Konsey, Avrupa'nın geleceği için "çok kültürlü, çok dilli" bir toplum meydana getirme anlayışını vazgeçilmez bir eğitim hedefi olarak belirlemiş ve bu hedefe ulaşma konusunda üye ülkeleri yönlendirmeye başlamıştır.[2]

Avrupa Konseyi'ne üye toplam 48 ülkede yürütülen en yaygın dil eğitim politikası projesi "Avrupa Dil Gelişim Dosyası (European Language Portfolio)" projesidir. Bu projenin amacı; her Avrupa vatandaşının dil pasaportuna sahip olmasıdır. Bu pasaportu taşımanın temel hedefi Avrupa vatandaşlarının çok dilli ve çok kültürlülük çerçevesi içinde yetişmelerini sağlamak ve ikinci, hatta üçüncü yabancı dil öğrenimini teşvik etmektir. Avrupa dil gelişim dosyası yabancı dil öğrencisinin dil öğrenim yolculuğunda elde ettiği birikimi, kazanımları ve o dil alanındaki yeterliliklerini kayıt altına alarak ortaya koyan bir dokümandır. Dokümanın içeriğinde ise dil pasaportu, dil öğrenim geçmişi, dil dosyası bulunmaktadır. Dil pasaportu, öğrencinin bildiği dilleri ve dil yeterlilik düzeylerini ortaya koyan bir belgedir. Dil öğrenim geçmişi (biyografisi) dil öğrenme sürecinin gelişimi ve dil öğrenme deneyimlerinin bulunduğu belgedir. Dil dosyası ise öğrenim hayatında öğrencinin çalışmalarının yer aldığı dosyadır. Yabancı dilde yazdığı öykü, roman, şiir gibi ürünler ve aldığı diploma ve sertifikalardır.[3] Bu uygulamanın yabancı dil öğrenme alanına kazandırdığı önemli kavramlardan birisi çok dillilik kavramıdır. Proje ile birlikte öğrencinin bireysel bağlamda çok dilli olmasının önemi üzerinde durulmuştur. Farklı dilleri birbirinden bağımsız, esnek ve özgür bir şekilde kullanarak yabancı dil öğrenimini ve kullanımını yaşam tarzı haline getirme ve hayat boyu öğrenme felsefesi üye ülkelerin vatandaşlarına kazandırılmaya çalışılmıştır.

Burada önemli konulardan birisi; AOBM bağlamında sık sık vurgulanan çok dillilik kavramının tüm dünya dillerini kapsayıcı olmasıdır. Aksi takdirde kültürel ve milli bağlamda toplumları sıkıntılı bir sürece götüreceği unutulmamalıdır. Ayrıca Ortak Metinde çizilen tablo her zaman her dilde ve her beceri alanında uyumlu sonuçlar vermeyebilir. Çünkü Arapça gibi bazı dillerde dil öğrenimi sadece konuşma becerisi hedef ve ölçütlerine indirgendiğinde geride çok şey eksik bırakılmaktadır. Bu çalışma 5.

[2]Murat Özcan, *Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı Hazırlık Sınıfı İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygun ve Moodle Eğitim Yönetim Sistemi Destekli Müfredat Önerisi* (Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Doktora Tezi, 2012), 49.
[3]Özcan Demirel, *Yabancı dil öğretimi* (Ankara: Pegem Yayıncılık, 2007), 23.

Sınıf Arapça Ders kitabının Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygunluğunun değerlendirilmesi şeklinde sınırlandığı için bu bakış açısıyla değerlendirilecektir.

Türkiye'de ADGD projesi, Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nda 2001 tarihinde alınan bir makam onayı ile başlatılmıştır.[4] Tüm bu gelişmeler ışığında; Türkiye'de de bir takım adımlar atılmış, çeşitli okullar pilot okul olarak seçilmiş, bir grup öğretmen hizmet içi eğitimlere alınarak uygulama çalışmalar ile ülkemizde bu projedeki yerini almıştır.

Ülkemizde Arapça eğitimi geçmişi çok uzun yıllara dayansa da Ortak Başvuru Metni ile belirlenen ölçütler ve son yıllarda dünya genelinde yabancı dil eğitimi konusunda benimsenen iletişimsel yaklaşımın hâkim olduğu bir anlayışı benimseme oldukça yakın bir maziye sahiptir.

Bakanlar Kurulu 2010 yılında aldığı bir kararla İlköğretim okullarında İngilizce ile birlikte ikinci yabancı dil olarak Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Rusça ve Çince dillerine Arapçanın da ilave edilmesi kararını almıştır. Alınan bu kararın ardından Talim Terbiye Kurulu oluşturduğu komisyona, bu ders için bir program hazırlama görevini vermiştir. Türkiye'de ve tüm dünyada dil eğitim öğretiminde duyulan ihtiyaçlar, ülkemizde Arapça öğretiminin yeni bir yaklaşımla ele alınmasını gerekli kılmıştır. Bu sebeple de İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programı hazırlanırken Avrupa Konseyi tarafından yabancı dil öğrenimi ve öğretimi için yabancı dil dersinin uygulanmasına dair, karşılaştırılabilir standartlar getiren Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (OBM)' inden faydalanılmıştır.

OBM' ye göre hazırlanan İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programı ile 8. sınıfın sonunda ulaşılması hedeflenen başarı düzeyi, temel dil kullanımı (A2) olarak belirlenmiştir. İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programı, 4 ve 5. sınıflar için haftada 3 ders saati, 6, 7 ve 8. sınıflar için 4 saat üzerinden toplam 648 ders saati olarak yapılandırılmıştır.[5]

[4] Demirel, *Yabancı dil öğretimi*, 23.
[5] *İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programı*, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü (Ankara: MEB Yayınları, 2016), 2.

Tablo 1.1: İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programının düzeyleri ve saat aralıkları

Sınıf	Küresel Düzey	Alt Düzeyler	Saat Aralığı	Toplam
4	A1	A1.1	108	108
5		A1.2	108-216	108
6		A1.3	216-360	144
7	A2	A2.1	360-504	144
8		A2.2	504-648	144
			Genel Toplam	648

Avrupa Ortak Başvuru Metninde dil seviyeleri A1'den başlayarak C2'ye kadar devam eden geçişleri çok keskin olmayan esnek bir seviye ölçeği şeklinde ortaya konulmuştur.

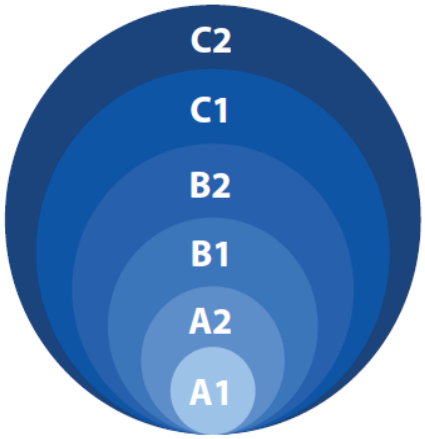

Şekil 1.1: D-AOBM Ortak Başvuru Seviyeleri

Şekil 1.2: Altı Geleneksel Renk

Her seviyede belirlenmiş olan kriterler 4 temel dil becerisi alanı olan dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinin tamamı için ulaşılması gereken hedef kazanımlarını göstermektedir.

A1 ve A2 seviyesi Temel Düzey Kullanıcı; A1 Giriş veya kâşif, A2 Ara veya temel gereksinim,

B1 ve B2 seviyesi Ara Düzey Kullanıcı; B1 Eşik düzey, B2 İleri veya bağımsız,

C1 ve C2 seviyesi İleri Düzey Kullanıcı; C1 Özerk, C2 Bağımsız olarak belirlenmiş ve tanımlanmıştır.[6]

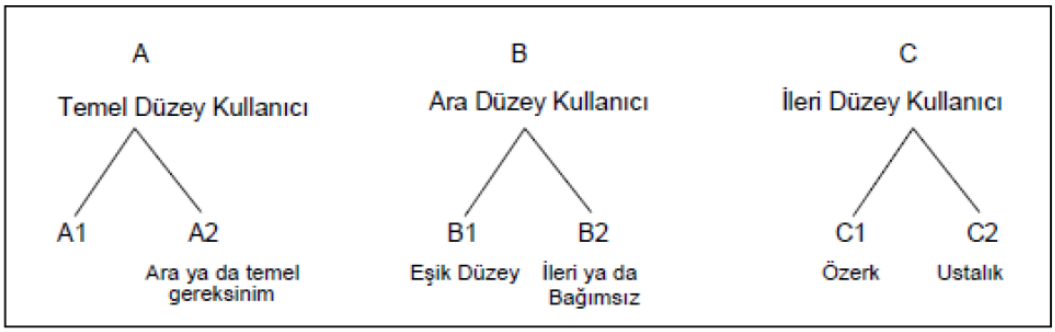

Şekil 1.3: AOBM Dil Seviyeleri

Common European Framework of Reference For Languages (CEFR) (2009: 25)'de dil düzeyleri, A1 seviyesinden başlayarak C2 seviyesine kadar ilerleme prensibinde oluşturulmuştur. Güncellenen CEFR (2018: 46)' de ise A1 seviyesinin altında yer alan yeni bir seviyeye daha yer verilmiş ve bu kısım "Pre A1" olarak isimlendirilmiştir.[7]

Bu çalışmada tez konusu olan AOBM A1 seviyesi dinleme, okuma, yazma, konuşma becerisi kriterlerine başvurulacaktır. Bu bölümde ise Ortak Başvuru Metninde yer alan dört alan becerisi ölçütleri her alan bazında sunulacaktır. İkinci bölümde ise ders kitabında yer verilen etkinliklerin sunulan bu ölçütlere uygunluk durumu tespit edilip değerlendirilecektir.

[6] *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni*, 21.
[7] Esat Öncül, *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Kapsamında Değerlendirilmesi* (Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020), 16.

Aşağıdaki tablo A1 seviyesi sonunda öğrencinin ulaşması beklenen genel seviyeyi betimlemektedir.

Tablo 1.2: Ortak Yetenek Düzeyleri – Bütüncül Basamak

TEMEL DÜZEY KULLANICI	**A1**	Sıradan ve gündelik deyişlerle somut gereksinimleri karşılamayı hedefleyen son derece yalın ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini veya bir başkasını tanıtabilir ve bir kişiye, kendisiyle ilgili sorular sorabilir. Örneğin oturduğu yer, ilişkileri, sahip olduğu şeyler, vb. üzerine aynı türden sorulara yanıt verebilir. Eğer kendisiyle konuşan kişi yavaş yavaş ve tane tane kendisine yardımcı olacak biçimde konuşuyorsa, basit bir biçimde iletişim kurabilir.

Kaynak: CEFR (2008: 23)

A1 düzeyde aldığı eğitimin sonunda bir yabancı dil öğrencisi dinleme, okuma, konuşma, yazma alanlarında aşağıdaki öz değerlendirme çizelgesinde bulunan kazanımlara sahip olmaktadır.

Tablo 1.3: Ortak Yetenek Düzeyleri – Öz değerlendirme Çizelgesi

		A1
A N L A M A K	**DİNLEMEK** ----------	Eğer karşımdaki kişiler yavaş yavaş ve anlaşılır biçimde konuşuyorsa, kendimle, ailemle ve somut ve yakın çevrem konusundaki kolay sözcükleri ve çok bilinen deyişleri anlayabilirim.
	OKUMAK	Bildik isimleri, sözcükleri ve çok basit, sözgelimi ilanlarda, afişlerde ya da kataloglarda yer alan cümleleri anlayabilirim.
K O N U Ş M A K	**BİR KONUŞMAYA KATILMAK** ----------	Karşımdaki konuşucunun cümlelerini daha yavaşça yinelemeyi veya yeniden oluşturmayı ve söylemeye çalıştığım şeyi düzeltmeyi kabul etmesi koşuluyla basit bir iletişim kurabilirim. Basit sorular, bildik konular ya da dolaysız bir gereksinim duyduğum şeyler üzerine sorular sorabilir ve bu türden soruları yanıtlayabilirim.
	SÖZLÜ OLARAK KESİNTİSİZ KONUŞMAK	Oturduğum yeri ve tanıdığım kişileri betimlemek için basit deyimler ve tümceler kullanabilirim.
Y A Z M A K	**YAZMAK**	Basit, kısa, örneğin bir tatil kartpostalı yazabilirim. Bir soruşturmaya ilişkin kişisel ayrıntıları verebilirim, söz gelimi adımı, ulusumu ve bir otel kayıt formuna adresimi yazabilirim.

1.1. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Dinleme Becerisi Ölçütleri (Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, 2020)

Tablo 1.4: Genel Sözlü Kavrama A1 Öncesi ve A1 Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL İŞİTSEL ANLAMA
A1	Anlamı özümseyebilmesi için uzun süreli duraksamaları olan çok dikkatli ve yavaşça söylenen konuşmayı takip edebilir. Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması koşuluyla günlük hayatta karşılaşılan aşina olduğu konularla ilgili somut bilgileri (ör. yerler ve zamanlar) tanıyabilir.
A1 öncesi	Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması ve anlamayı desteklemek için görseller ve el hareketleri ile desteklenmesi ve gerekirse tekrarlar yapılması koşuluyla kısa, çok basit soru ve ifadeleri anlayabilir. Açık olarak tanımlanmış, aşina olduğu günlük bir bağlamda, anlaşılır ve yavaş bir biçimde sunulması koşuluyla gündelik, aşina olduğu kelimeleri/işaretleri tanıyabilir. Tanımlanmış, aşina olduğu günlük bir bağlamda, yavaş ve anlaşılır bir biçimde sunulması koşuluyla sayılar, fiyatlar, tarihler ve haftanın günlerini tanıyabilir.

Tablo 1.5: Başka İnsanlar Arasındaki Karşılıklı Konuşmayı Anlama A1 Öncesi, A1 Seviye Tanımlayıcıları

	BAŞKA İNSANLAR ARASINDAKİ KARŞILIKLI KONUŞMAYI ANLAMA
A1	Konuşmanın yavaş ve açık bir şekilde yapılması koşuluyla insanların aile, okul, hobiler ve etraftakiler hakkında konuşurken kullandığı bazı ifadeleri anlayabilir. Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşması koşuluyla basit bir karşılıklı konuşmadaki (ör. bir dükkânda müşteri ve satıcı arasında geçen) kelimeleri/ işaretleri ve cümleleri anlayabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.6: Canlı Bir İzleyici Kitlesinin Üyesi Olarak Dinlemek A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları

	CANLI BİR İZLEYİCİ KİTLESİNİN ÜYESİ OLARAK DİNLEMEK
A1	Konuşmanın çok yavaş ve açık bir şekilde yapılması ve zaman zaman uzun duraksamaların olması koşuluyla rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda verilen basit bilgileri ana hatlarıyla anlayabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.7: Duyuru ve Yönerge Dinleme A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları

	DUYURU VE YÖNERGE DİNLEME
A1	Kendisine dikkatlice ve yavaşça yöneltilen talimatları anlayabilir ve kısa basit yönergeleri takip edebilir. Birisi bir şeyin nerede olduğunu kendisine yavaş ve açık bir şekilde söylediğinde nesnenin yakın çevresinde olması koşuluyla anlayabilir. Örneğin bir tren istasyonu veya bir dükkânda hoparlörden yapılan bir anonsta yavaş ve açık bir şekilde verilen rakamları, fiyatları ve süreleri anlayabilir.
A1 öncesi	"Dur.", "Kapıyı kapat." gibi kısa, basit eylemlerle ilgili yönergeleri, resim veya el hareketleri ile desteklenmesi ve gerektiğinde tekrarlanarak yavaşça ve yüz yüze verilmesi koşuluyla anlayabilir.

Tablo 1.8: İşitsel Medya ve Ses Kayıtları Dinleme A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları

	İŞİTSEL MEDYA VE SES KAYITLARI DİNLEME
A1	Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşulması koşuluyla, aşina olduğu günlük konularla ilgili kısa kayıtlardaki somut bilgiyi (ör. yerler ve zamanlar) anlayabilir.
A1 öncesi	Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşulması koşuluyla basit ve kısa kayıtlardaki hâlihazırda bildiği kelimeleri/ işaretleri, isimleri ve rakamları tanıyabilir.

Tablo 1.9: Televizyon Ve Film İzleme A1 Öncesi, A1 Düzeyi Seviye Tanımlayıcıları

	TELEVİZYON VE FİLM İZLEME
A1	Aşina olduğu kelimeleri/işaretleri ve öbekleri tanıyabilir ve görseller ve genel bilgilerden yararlanarak manşet haber özetleri ile reklamlardaki pek çok ürünün konularını belirleyebilir.
A1 öncesi	Görsel ve önceki bilgilere dayanarak bir video belgesinin konusunu belirleyebilir.

1.2. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Ölçütleri

Tablo 1.10: Genel Sözel Üretim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL SÖZEL ÜRETİM
A1	İnsanlar ve yerler hakkında basit, çoğunlukla birbirinden kopuk öbekler üretebilir.
A1 Öncesi	Temel kişisel bilgileri (ör. isim, adres, aile, uyruk) vererek kendisi hakkında kısa öbekler üretebilir.

Tablo 1.11: Genel Sözlü iletişim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL SÖZLÜ İLETİŞİM
A1	Basit bir şekilde etkileşime girebilir ancak iletişim tamamen yavaş bir hızda konuşmayı tekrarlamaya, yeniden ifade etmeye ve onarmaya bağlıdır. Basit sorular sorup yanıtlayabilir, öncelikli ihtiyaç duyulan alanlarda veya çok aşina olduğu konularda basit açıklamalarla konuşma başlatabilir ve yanıt verebilir.
A1 Öncesi	Kısa, kalıplaşmış ifadeler kullanarak ve bilgiyi pekiştirme amacıyla jestlerinden yararlanarak kendi ve günlük rutinleri hakkında sorular sorup yanıtlayabilir.

Tablo 1.12: İletişimde Rol Alan Anadilde Konuşan Kişiyi Anlamak A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	İLETİŞİMDE ROL ALAN ANADİLDE KONUŞAN KİŞİYİ ANLAMAK
A1	Anlayışlı bir muhatap tarafından tekrarlanarak açık ve yavaş bir şekilde kendisine doğrudan doğruya iletilen, somut, basit ihtiyaçların karşılanmasına yönelik günlük ifadeleri anlayabilir. Dikkatli ve yavaş bir şekilde kendisine yöneltilen soruları ve yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir.
A1 Öncesi	Yavaş ve açık bir şekilde sorulursa kendisini doğrudan doğruya ilgilendiren basit soruları (ör. isim, yaş ve adres) anlayabilir. Diğer insanlar kendilerini yavaş ve açık bir şekilde, doğrudan doğruya tanıttıklarında, basit kişisel bilgileri (ör. isim, yaş, ikamet yeri, köken) ve bu konularla ilgili kendisine yöneltilen soruları anlayabilir ancak soruların tekrarlanması gerekebilir. Konuşmanın çok yavaş olması ve gerektiğinde tekrarlanması koşuluyla bir dizi aşina olduğu kelimeyi/işareti anlayabilir ve önemli bilgileri (ör. sayılar, fiyatlar, tarihler ve haftanın günleri) tanıyabilir.

Tablo 1.13: Karşılıklı Konuşma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	KARŞILIKLI KONUŞMA
A1	Anlayışlı bir muhatap tarafından açık, yavaş ve tekrarlanan bir dille doğrudan doğruya kendisine iletilen, somut türde basit ihtiyaçların karşılanmasına yönelik günlük ifadeleri anlayabilir. Öngörülebilir bir konuda (ör. kendi ülkesi, ailesi, okulu) temel olgusal nitelikteki basit bir karşılıklı konuşmaya katılabilir. Giriş yapabilir ve temel selamlama ve vedalaşma ifadelerini kullanabilir. İnsanların nasıl olduğunu sorabilir ve haberlere tepki verebilir.
A1 Öncesi	"Evet.", "Hayır.", "Affedersiniz.', "Teşekkür ederim.", "Hayır, teşekkür ederim.", "Üzgünüm.'' gibi temel kalıplaşmış ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Basit selamlama biçimlerini tanıyabilir. İnsanları selamlayabilir, isimlerini söyleyebilir ve basit bir şekilde izin alabilir.

Tablo 1.14: Devam Eden Monolog: Deneyim Betimlemek A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	DEVAM EDEN MONOLOG: DENEYİM BETİMLEMEK
A1	Kendisini, ne yaptığını ve nerede yaşadığını anlatabilir. Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla günlük yaşamlarını basit yönleriyle basit kelimeler/işaretler kullanarak bir dizi basit cümleyle ve temel öbeklerle anlatabilir.
A1 öncesi	Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla basit kelimeler/işaretler ve kalıplaşmış ifadeler kullanarak kendisini (ör. isim, yaş, aile) tanımlayabilir. Beden dili eşliğinde "mutlu" veya "yorgun" gibi basit sıfatları kullanarak nasıl hissettiğini ifade edebilir.

Tablo 1.15: Kesintisiz Monolog: Bilgi verme A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	KESİNTİSİZ MONOLOG: BİLGİ VERME
A1	Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla bir nesneyi adlandırabilir, şeklini ve rengini başkalarına gösterirken temel kelimeler / işaretler, öbekler, deyimler ve kalıplaşmış ifadeler kullanarak gösterebilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok

Tablo 1.16: Resmi Olmayan Görüşme (Arkadaşlar İle) A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	RESMİ OLMAYAN GÖRÜŞME (ARKADAŞLAR İLE)
A1	Açık, yavaş ve doğrudan doğruya kendisine hitap edildiğinde sınırlı bir ifade birikimi kullanarak spor, yiyecek vb. için beğenilerini karşılıklı dile getirebilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok

Tablo 1.17: Amaç Odaklı İş Birliği A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	AMAÇ-ODAKLI İŞBİRLİĞİ **(Ör. araba tamir etmek, bir belgeyi görüşmek, bir olayı düzenlemek)**
A1	Dikkatli ve yavaş bir şekilde yöneltilen soruları ve yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir. Zaman, yer, sayı vb. içeren temel yönergelere göre hareket edebilir. İnsanlardan bir şeyler isteyebilir ve onlara bir şeyler verebilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok

Tablo 1.18: Mal ve Hizmet Alımlarındaki İşlemler A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	MAL VE HİZMET ALIMLARINDAKİ İŞLEMLER
A1	İnsanlardan bir şeyler isteyebilir ve onlara bir şeyler verebilir. Basit ifadeler kullanarak yiyecek ve içecek isteyebilir. Sayıları, miktarları, maliyeti ve zamanı anlayabilir.
A1 Öncesi	İşaret ederek veya başka bir jestle sözlü gönderimleri destekleyebilir ve basit alışverişler yapabilir, yiyecek veya içecek sipariş edebilir.

Tablo 1.19: İzleyicilere Hitap Etmek A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	İZLEYİCİLERE HİTAP ETME
A1	Çok kısa hazırlanmış bir metni, provası yapılmış bir ifadeyi iletmek için kullanabilir (ör. birini resmen tanıştırmak için).
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok

Tablo 1.20: Bilgi Alışverişi A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	BİLGİ ALIŞVERİŞİ
A1	Dikkatli ve yavaş bir şekilde yöneltilen soruları ve yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir. Basit sorular sorabilir ve cevaplayabilir, öncelikli ihtiyaç duyulan alanlarda veya çok aşina olduğu konularda basit açıklamalarla konuşma başlatabilir veya bu açıklamalara yanıt verebilir. Kendisi ve diğer insanlarla ilgili, nerede yaşadığı, tanıdığı insanlar, sahip olduğu şeyler hakkında sorular sorup cevaplayabilir. "Gelecek hafta", "Geçen Cuma"; "Kasım'da"; "Saat 3'te" gibi sözcükselleşmiş öbekler kullanarak zaman belirtebilir. Sayıları, miktarları ve maliyeti sınırlı bir şekilde ifade edebilir. Giysilerin veya diğer aşina olduğu nesnelerin rengini adlandırabilir ve onların rengini sorabilir.
A1 Öncesi	İnsanlara kendi ismini söyleyebilir ve diğer insanlara isimlerini sorabilir. Günlük karşılıklı konuşmalarda basit sayıları kullanabilir ve onları anlayabilir. Hangi gün, saat ve tarih olduğunu sorup söyleyebilir. Doğum tarihi isteyip verebilir. Telefon numarası isteyip verebilir. İnsanlara yaşını söyleyebilir ve onlarınkini sorabilir. Bilgi için "Bu nedir?" gibi çok basit sorular sorabilir ve işaret dilinde verilen bir iki kelimelik yanıtları anlayabilir

Tablo 1.21: Mülakat Yapmak Ve Mülakata Alınmak A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	MÜLAKAT YAPMAK VE MÜLAKATA ALINMAK
A1	Deyimsel olmayan bir dille, çok yavaş ve açık bir şekilde, bir mülakatta kişisel bilgileri hakkında doğrudan doğruya sorulan soruları yanıtlayabilir. Mesajı güçlendirmek için jest ve beden dilini kullanmak zorunda olsa bile, bir sağlık çalışanına bir problemin nedenini basit bir dille ifade edebilir ve "Bu acıtıyor mu?" gibi basit soruları yanıtlayabilir. olmayan konuşmalarla yöneltilen basit soruları cevaplayabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.22: Açıklama İsteme A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	AÇIKLAMA İSTEME
A1	Anlamadığını basit kelimelerle/işaretlerle, tonlamalarla ve hareketlerle gösterebilir. Anlamadığını basit bir şekilde ifade edebilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.23: Belirli Bilgileri Aktarma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	BELİRLİ BİLGİLERİ AKTARMA
A1	(A dilinde iletilen) kısa ve basit ifadelerdeki zaman ve yere ilişkin basit, tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) aktarabilir.
A1 Öncesi	(A dilinde verilen) yer ve zamanla ilgili basit yönergeleri, çok yavaş ve açık bir şekilde tekrarlanması koşuluyla (B dilinde) aktarabilir. (A dilinde) kısa, basit, görsel içeren metinlerde yer alan çok temel bilgileri (sayılar, fiyatlar vb.) (B dilinde) aktarabilir.

Tablo 1.24: Genel Aracılık A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL ARACILIK
A1	Bir fikre duyduğu ilgiyi göstermek için basit sözcükler/işaretler veya ve sözel olmayan belirtkeler kullanabilir. Kısa ve basit işaretler, tabelalar, levhalar veya programlarda yer alan, yakın ilgisi olan basit, tahmin edilebilir bilgileri aktarabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.25: Hassas Durumlarda ve anlaşmazlıklarda İletişimi kolaylaştırma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	HASSAS DURUMLARDA VE ANLAŞMAZLIKLARDA İLETİŞİMİ KOLAYLAŞTIRMA
A1	İnsanların aynı fikirde olmadığını veya birinin bir sorunu olduğunu fark edebilir ve anlayış göstermek için ezberlenmiş, basit ifadeler (ör. "Anlıyorum." veya "İyi misin?") kullanabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.26: Sözcük Düzeyleri A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	SÖZCÜK DÜZEYLERİ
A1	Belirli somut durumlar için tek sözcük ve söz öbeklerinden oluşan temel sözcük bilgisine sahiptir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.27: Mülakat Yapmak ve Mülakata Alınmak A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	SES BİLİMSEL DENETİM		
	Genel ses bilimsel	**Sesletim**	**Bürünsel**
A1	Öğrenilmiş kelime ve öbeklerin çok sınırlı bir birikiminin söyleyişi, [içinde bulunduğu] dil grubunun konuşmacılarıyla uğraşmaya alışkın muhataplar tarafından biraz çaba sarf edilerek anlaşılabilir. Basit, aşina olduğu kelimeler ve öbekler için vurgunun yanı sıra sınırlı bir çeşitlilikteki sesi doğru bir şekilde tekrar üretebilir.	Dikkatli bir şekilde yönlendirilirse sesleri hedef dilde tekrar üretebilir. Sınırlı sayıda sesi sesletebilir, böylece konuşma ancak muhatap destek sağladığında (ör. sesleri doğru şekilde tekrar ederek ve yeni sesleri tekrarla çıkararak) anlaşılır olur.	Konuştuğu diğer dilden/dillerden vurgu, ritim ve/veya tonlama üzerinde çok güçlü bir etkiye sahip olmasına rağmen, basit sözcük ve öbeklerden oluşan sınırlı bir birikimin bürünsel özelliklerini anlaşılır bir şekilde kullanabilir; muhatabının iş birliği içinde olması gerekir.

Tablo 1.28: Sosyodilsel Uygunluk A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	SOSYODİLSEL UYGUNLUK
A1	En basit günlük nezaket yapılarını kullanarak temel sosyal iletişim kurabilir: Selamlama ve veda, tanıtımlar, "lütfen, teşekkür ederim, özür dilerim vb." diyerek.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.29: Tutarlılık ve Bağdaşıklılık A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	TUTARLILIK VE BAĞDAŞIKLIK
A1	Sözcükleri/işaretleri veya sözcük/işaret gruplarını çok temel doğrusal bağlayıcılarla (ör. "ve" veya "sonra") bağlayabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tablo 1.30: İşaret Dili Varlığı A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

İŞARET DİLİ VARLIĞI		
	ALIMLAYICI	**ÜRETİCİ**
A1	Komutları (ör. "kapıyı aç") doğrudan doğruya anlayabilir. El-dışı işaretle ifade edilen miktarları anlayabilir. Kıyafet betimlemelerini (desen, renk) anlayabilir. Oran, miktar ve boyut oranları ile ilgili bilgileri anlayabilir. Sadece ağız şekline göre farklılık gösteren işaretleri ayırt edebilir. Ele ait şekilde biçimlense bile işaretleri anlayabilir. Ağız şeklinin (ör. şişmiş ya da büzülmüş yanaklar) anlama olan katkısını anlayabilir. El-dışı işaretlerle sunulan nesnelerin şekli hakkında çıkarımda bulunabilir ya da baş sallamayla ifade edilen basit olumsuz yanıtlamaları anlayabilir. Sözlüksel işaretleri anlamadığında parmakla heceleme yoluyla ifadeleri anlayabilir. Muhataptan gelen yüze ilişkin geri bildirimleri (onaylama/reddetme) tanıyabilir ve anlayabilir.	Doğru ağızla söylemeler yapabilir ve birbirinin aynısı olan işaretleri ayırt etmek için bunları kullanabilir. Parmakla heceleme kullanarak diğer şeylerin yanı sıra adlar ve teknik ifadeleri heceleyebilir. Fiziksel şekli (yükseklik, genişlik, uzunluk) tanımlayabilir. Bir ricayı doğrudan doğruya işaret diliyle anlatabilir. Geleneksel selamlaşma ve vedalaşma ifadelerini işaret diliyle anlatabilir. Bir kişiyi, yüz ifadeleri, saç veya fiziksel özellikleri ya da sıklıkla giydiği şeylerle tarif edebilir. Belirgin ve anlamı açık el şekilleri yapabilir. Aylar, haftanın günleri ve günün saatleri için sözlüksel işaretler yapabilir. Fikrini (bir görüşe katılarak ya da katılmayarak) belirtebilir.

Tablo 1.31: Şematik Doğruluk A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

ŞEMATİK DOĞRULUK		
	ALIMLAYICI	**ÜRETİCİ**
A1	Bir ifadeyi bir rica, soru ya da emir olarak doğrudan doğruya anlayabilir ve buna göre yanıtlayabilir. Nesnelerin biçimlerini ve boyutlarını (ör. bir piramidin şekli) anlayabilir ve onları tanımlayabilir. Basit işaretlerle farklı çoğul biçimleri anlayabilir (ör. sayılar ya da tekrar yoluyla çoğul). Liste ve dizilişleri anlayabilir (/ / z ve sonra> anlamları). Zaman göstergeleri açıkça belirtildiğinde üretici bir şekilde ifade edilen zaman göstergelerini (), () vb. anlayabilir. Bir işaretçinin nesneleri nasıl bir yere koyduğu ya da yerleştirdiğini yeri değiştirilmiş nesnelerin açıklamalarından anlayabilir.	Kişi zamirlerini doğru bir biçimde kullanabilir. ÖEN ve ÖNE dizilişleriyle basit cümleler kurabilir. Üretken işaretler kullanarak bir nesnenin kalınlığını anlatabilir. Sözlüksel işaretler kullanarak basit cümleler kurabilir. Tekrar kullanarak veya bir sayı belirterek çoğul yapabilir.

1.3. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Okuma Becerisi Ölçütleri

Tablo 1.32: Genel Okuduğunu Anlama A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL OKUDUĞUNU ANLAMA
A1	İfadeleri teker teker, bildik isimleri, sözcükleri ve temel ibareleri seçerek ve gerektiğinde tekrar okuyarak çok kısa, basit metinleri anlayabilir.
A1 Öncesi	Resimli hazır yemek, restoran menüsü veya aşina olduğu kelimeleri içeren resimli kitap gibi resimler eşliğindeki kelimeleri / işaretleri tanıyabilir.

Tablo 1.33: Yazışmaları Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	YAZIŞMALARI OKUMA
A1	Kartpostallardaki veya sosyal medya yoluyla gönderilen kısa, basit iletileri okuyabilir ve anlayabilir.
A1 Öncesi	Bir mektup, kart veya e-postadan davet edildiği etkinliği ve gün, saat ve yer hakkında verilmiş olan bilgiyi anlayabilir. Arkadaşlarından veya meslektaşlarından gelen çok basit not ve mesajlardaki zamanları ve yerleri kısaltmalar olmaması koşuluyla tanıyabilir.

Tablo 1.34: Bilgi Ve Tartışma İçin Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	BİLGİ VE TARTIŞMA İÇİN OKUMA
A1	Özellikle görsel destek var ise daha basit bilgi içerikli malzeme ve kısa basit tanımların içeriği hakkında bir fikir edinebilir. Çok basit bir dilde yazılmış ve çizim ve resimlerle desteklenmiş, kişisel ilgi alanına giren konular (ör. spor, müzik, seyahat hakkındaki sıcak gelişmeler veya hikâyeler) hakkındaki kısa metinleri anlayabilir.
A1 Öncesi	Hazır yiyecek satan resimli lokanta menüsü veya çok basit gündelik kelimeler/ işaretlerle oluşturulmuş resimli bir hikâye gibi en basit bilgilendirici materyali anlayabilir.

Tablo 1.35: Talimatları Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	TALİMATLARI OKUMA
A1	Kısa, basit talimatları takip edebilir (Örneğin: x noktasından y noktasına gitmek)
A1 Öncesi	Özellikle resimler varsa aşina olduğu gündelik bağlamlarda kullanılan çok kısa ve basit yönergeleri (ör. "Park yasaktır!", "Yemek veya içmek yasaktır!") anlayabilir.

Tablo 1.36: Yönlendirme İçin Okuma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	YÖNLENDİRME İÇİN OKUMA
A1	En genel güncel durumlar hakkındaki tanıdık isimleri, sözcükleri ve çok basit ifadeleri tanıyabilir. Mağaza kılavuzlarını (ör. bir reyonun hangi katta olduğuna yönelik bilgi) ve yönlendirmelerini (ör. asansörlerin nerede olduğu) anlayabilir. Temel otel bilgilerini (ör. öğünlerin ne zaman servis edildiğini) anlayabilir. Reklamlar, özel etkinlik programları, bildiri ve broşürlerdeki basit, önemli bilgileri (ör. önerilenleri, fiyatları, etkinlik tarihi ve yerini, hareket saatlerini) bulabilir ve anlayabilir.
A1 Öncesi	"Otopark", "İstasyon", "Kafeterya", "Sigara İçilmez" gibi basit gündelik tabelaları anlayabilir. Posterler, el ilanları ve duyurularda yer, zaman ve fiyat hakkındaki bilgiyi bulabilir.

1.4. Avrupa Ortak Başvuru Metninde Bulunan A1 Seviyesi Yazma Becerisi Ölçütleri

Tablo 1.37: Genel Yazılı Üretim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL YAZILI ÜRETİM
A1	Basit sözcükleri / işaretleri ve temel ifadeleri kullanarak kişisel ilgisi olan meseleler (hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler, aile, evcil hayvanlar) hakkında bilgi verebilir. Basit, birbirinden kopuk öbekler ve cümleler üretebilir.
A1 öncesi	Belki bir sözlük kullanarak temel kişisel bilgileri verebilir.

Tablo 1.38: Yaratıcı Yazma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	YARATICI YAZMA
A1	Kendisi ve hayalî kişiler, nerede yaşadıkları ve ne yaptıkları hakkında basit öbekler ve cümleler kurabilir. Bir odanın neye benzediğini çok basit bir dille anlatabilir. Belirli günlük nesneleri tanımlamak için basit kelimeler / işaretler ve öbekler kullanabilir (ör. büyük veya küçük bir arabanın rengi).
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok

Tablo 1.39: Genel Yazılı Etkileşim A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	GENEL YAZILI ETKİLEŞİM
A1	Kişisel bilgiler sorabilir veya verebilir.
A1 öncesi	Bir sözlük kullanarak temel bilgileri (ör. ad, adres, aile) kısa öbekler hâlinde bir formda veya bir notta iletebilir. Acil alanlardaki hususlarla ilgili kısa, basit, kalıplaşmış notlar yazabilir.

Tablo 1.40: Yazışma A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	YAZIŞMA
A1	Sözlük kullanarak, basit sözcükler ve kalıplaşmış ifadelerle, hobileri ve hoşlandığı / hoşlanmadığı şeyler hakkında bir dizi çok kısa cümleden oluşan mesajlar ve çevrim içi gönderiler oluşturabilir. Kısa, basit bir kartpostal oluşturabilir. Arkadaşlarına bir miktar bilgi vermek veya bir soru sormak için kısa, çok basit bir mesaj (ör. sms mesajı) oluşturabilir.
A1 öncesi	Sözlük kullanarak, temel kişisel bilgileri kısa öbekler ve cümleler hâlinde aktarabilir.

Tablo 1.41: Notlar, Mesajlar, Formlar A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	NOTLAR, MESAJLAR , FORMLAR
A1	Bir form üzerinde (ör. otel kayıt formunda), numaraları ve tarihleri, kendi adını, uyruğunu, adresini, yaşını, doğum tarihini veya ülkeye varış tarihini vb. doldurabilir. Örneğin nereye gittiği veya ne zaman döneceği hakkında bilgi veren basit bir mesaj bırakabilir (ör. "Alışveriş: 17:00'de dönüş").
A1 Öncesi	Çok basit kayıt formlarını isim, adres, uyruk, medeni hâl gibi temel kişisel bilgileri ile doldurabilir.

Tablo 1.42: Metni işlemeleA1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	METNİ İŞLEME
A1	Standart basılmış bir formatta sunulmuş kısa metinlerin ve tek sözcüklerin kopyasını çıkarabilir.

Tablo 1.43: Yazım Kontrolü A1 Öncesi, A1 Düzey Seviye Tanımlayıcıları

	YAZIM DENETİMİ
A1	Aşina olduğu sözcükleri ve kısa öbekleri kopyalayabilir, ör. basit işaretler veya yönergeler, günlük nesnelerin adları, mağaza adları ve düzenli olarak kullanılan kalıp öbekler. Adresini, uyruğunu ve diğer kişisel bilgilerini heceleyebilir. Ana noktalama işaretlerini kullanabilir (ör. noktalar, soru işaretleri).
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok

İKİNCİ BÖLÜM

AOBM DÖRT TEMEL BECERİ ÖLÇÜTLERİNE GÖRE 5. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ İNCELENMESİ

2.1. MEB Arapça Ortaokul 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Dinleme Etkinliklerinin İncelenmesi

Ortaokul 5. sınıf Arapça ders kitabı 6 üniteden oluşmaktadır. Her ünitede 3 alt başlık şeklinde konular yer almaktadır. Üniteler içerisinde dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerisini oluşturmaya ve geliştirmeye yönelik etkinlikler vardır. Arapça dersi seçmeli ders olarak 2. Sınıftan itibaren okutuluyor olsa da hiç Arapça eğitim almamış öğrenciler göz önünde bulundurularak; kitap alfabe harflerinin öğretimi ile başlamıştır. Günlük dilde öğrencinin ihtiyaç duyabileceği basit selamlaşma ve hal hatır sorma kalıpları da verilerek bunlara yazı ve konuşma açısından aşina olmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Bir ünitede tamamıyla karşılıklı diyaloglardan oluşan isim sorma, tanışma, vedalaşma gibi konulara yer verilmiş olup, öğrencinin dinleyerek, tekrar ederek, yazarak ve konuşarak bu kalıpları öğrenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca ders içerisinde kulanım ihtimali olan bazı yönergeler de verilmiştir. Çekirdek aile ve akrabaları tanıtma, onlar hakkında konuşma gibi bazı etkinliklere de yer verilerek yaşadığı evi tanıtma, odaları hakkında konuşma gibi konular işlenmiştir.

Dini bazı temel kavramlara da aşina olması amacıyla bir ünitede bazı kalıp ifade ve cümlelere yer verilerek zamirlerinde kullanımı öğretilmiştir. Son olarak ise okulunu, okulun içini ve arkadaşlarını tanıtmayı, onlar hakkında konuşmayı hedefleyen bir ünite ele alınmıştır. Verilen tüm diyalog ve metinler ses dosyası eşliğinde sunulmuştur. Okuma metinlerine okuduğunu anlama etkinlikleri eşlik etmiştir. Bakarak yazma yöntemi ile birçok yazma etkinliği de kitapta yer almaktadır.

Çalışmanın bu bölümünde MEB Ortaokul Arapça 5.sınıf Ders ve Öğrenci Çalışma Kitabında yer alan dinleme etkinlikleri Avrupa Ortak Başvuru Metni seviye ölçütlerine uygunluk açısından incelenecektir.

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında birinci ünitede ‘Harfler’ , ‘Kısa sesler’, ‘Uzun sesler’ olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. İlk ünitede toplam 17 tane dinleme etkinliğine yer verilmiştir.

2.1.1. Birinci Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Çizelge 2.1: MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri
1.Ünite Harekeler ve Harfler
1.1.Harfler ➢ Etkinlikte verilmiş olan selamlaşma ve merhabalaşma ifadelerini dinleyerek tekrarlama (s. 10-11) ➢ Arap alfabesinin ilk harfinden son harfine kadar sırayla dinleme ve tekrar etme (s. 12) ➢ Karışık olarak verilen Arap harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 13)
1.2.Kısa Sesler(Harekeler) ➢ Sınıf içinde öğrenciye verilen ‘Oku, Yaz, Otur’ gibi sınıf içi yönergeleri anlatan ifadeleri dinleme ve tekrar etme (s. 26-27) ➢ Üstün harekeli alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 28) ➢ Ötre harekeli alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 28) ➢ Esre harekeli alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 28) ➢ Üstün, esre, ötre hareke ile verilen ses yönünden birbirine benzeyen harf gruplarını dinleyerek ayırt etme (s. 29) ➢ Ses yönünden benzeşen üstün harekeli harfleri dinleyerek tekrar etme (s. 32) ➢ Bir önceki etkinlikte yer alan ötre hareke ile verilmiş harf grubunu dinleme ve tekrar etme (s. 33) ➢ Yukarıda verilen harf grubunu esre hareke ile dinleme ve tekrar etme (s. 33)

➢ Karışık olarak verilen kelimeleri harflerin harekelerine dikkat ederek dinleme (s. 33)
1.3.Uzun Sesler (Uzatma Harfleri) ➢ Sınıf içinde kullanılan bazı kalıp ifadeleri dinleme ve tekrar etme (s. 35) ➢ Elif (ا) uzatma harfi ile gelen alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 36) ➢ Vav (و) uzatma harfi ile gelen alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 36) ➢ Ye (ي) uzatma harfi ile gelen alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 36) ➢ 3 uzatma harfi ile yazılışları verilen harfleri dinleme ve tekrar etme (s. 37-38)

Çizelge 2.1'e göre MEB Ortaokul Arapça 5. sınıf ders kitabı birinci ünitesinde dinleme becerisi etkinliği olarak toplam 17 etkinliğe yer verilmiştir. 16 etkinlik AOBM ölçütlerine uygundur. 1 etkinlik ölçütlere uygun değildir.

33. sayfadaki dinleme etkinliğinde üstün, esre ve ötre hareke ünite içerisinde verilmiş olmasına rağmen bu dinleme etkinliğinde verilen kelimeler uzatma harflerini de içermektedir. Henüz öğretilmemiş bir konuyu etkinliğin içermesi nedeniyle sayfa 33'te yer alan etkinlik seviyeye uygun değildir.

2.1.2. İkinci Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında ikinci ünitede 'Cezm ve Şedde' , 'Kapalı Te ve Tenvin', 'Harf-i Tarif ve Kameri-Şemsi Harfler' olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 30 tane dinleme etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.2: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 2. Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri
2.Ünite Okuyorum Ve Yazıyorum
2.1.Cezm ve Şedde ➢ Etkinlikte verilmiş olan selamlaşma ve hal hatır sorma ifadelerini dinleyerek tekrar etme (s. 42) ➢ Cezm hareke ile verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s.43) ➢ Şedde harekeli olarak verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 48) ➢ Şedde harekeli olarak verilen kelime gruplarını dinleme ve tekrar etme (s. 52) ➢ Şedde harekeli olarak verilen kelime gruplarını dinleme ve tekrar etme (s.56) ➢ Şedde harekeli olarak verilen kelime gruplarını dinleme ve tekrar etme (s.62) ➢ Harflere ayrılmış ve harekesiz olarak verilmiş olan kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 65) ➢ Harekesiz verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 65) ➢ Harekeli olarak (üstün, esre, ötre ve cezm) verilen kelimeleri dinleme (s. 66) ➢ Harekeli olarak(üstün, esre, ötre ve cezm) verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 66) ➢ Üstün, esre, ötre, cezm hareke ile verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 67) ➢ Şedde hareke ile verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 69) ➢ Şedde hareke ile verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 70)
2.2.Kapalı Te ve Tenvin ➢ ‘Merhaba’ ve İyi Akşamlar’ ifadelerinin bulunduğu etkinliği dinleme (s.73) ➢ Kapalı te ile biten kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 74) ➢ Kapalı te ile biten kelimeleri dinleme ve tekrar etme ve duyduğu sıraya göre yazma (s. 76) ➢ Üstün tenvin ile biten alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 77)

➢ Üstün tenvin hareke ile gelen, kapalı te ile biten kelimeleri dinleme (s. 78) ➢ Ötre tenvin ile biten alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s.79) ➢ Karışık olarak verilen ötre tenvin ile biten kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 80) ➢ Esre tenvin ile biten alfabe harflerini dinleme ve tekrar etme (s. 81) ➢ Karışık olarak verilen esre tenvin ile biten kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 82)
2.3.Harf-i Tarif (ال) ve Kameri-Şemsi Harfler ➢ 'İyi akşamlar' ve 'Görüşmek Üzere' ifadelerini içeren diyalogu dinleme ve tekrar etme (s. 86) ➢ Şemsi ve kameri harflere göre ayrılmış olan harf-i tarif ile başlayan kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 87) ➢ Harf-i tarif ile başlayan kelimeleri yazılış ve okunuşuna dikkat ederek dinleme (s.88) ➢ Tenvin çeşitleri ile verilen kelimelerin harf-i tarif ile birlikte geldiğinde okunuşlarını dinleme ve tekrar etme (s. 89) ➢ Şemsi harflere bitiştirilmiş harf-i tarif ile başlayan kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 90) ➢ Kameri harflere bitiştirilmiş harf-i tarif ile başlayan kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 90) ➢ Görsellerle desteklenmiş şemsi harflerle başlayan ve harf-i tarif almış kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 91) ➢ Görsellerle desteklenmiş kameri harflerle başlayan ve harf-i tarif almış kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 92)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı ikinci ünitesinde dinleme becerisi etkinliği olarak toplam 30 etkinliğe yer verilmiştir. 30 etkinlik AOBM ölçütlerine uygundur.

2.1.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında üçüncü ünitede 'Selamlaşma', 'Tanışma', 'Vedalaşma' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 11 tane dinleme etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.3: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 3. Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri
3.Ünite Selamlaşma ve Tanışma
3.1.Selamlaşma ➢ Etkinlikte verilmiş olan selam verme, merhabalaşma ve hal hatır sorma ifadelerini dinleme ve tekrar etme (s. 97) ➢ Müzekker ve müennes kişiler arasında geçen selamlaşma ifadelerini dinleme ve tekrar etme (s. 98) ➢ Soru cümlesi ve olumlu cümleleri dinleyerek tekrarlama ve gruplandırma (s.100) ➢ 'Yerine otur', 'Yerinden kalk' gibi bazı sınıf içi talimatları içeren kalıp ifadeleri dinleme ve tekrar etme (s.101)
3.2.Tanışma ➢ İsim sorma ve hal hatır sorma gibi ibareleri kapsayan tanışma diyalogunu dinleme ve tekrar etme (s. 104) ➢ Müzekker ve müennes kişiler arasında geçen tanışma diyalogunun dinlenmesi (s. 105) ➢ Sınıf içi talimatları dinleme ve tekrar etme (s. 108)
3.3.Vedalaşma ➢ 'Görüşmek üzere' ve 'Selametle kal' gibi vedalaşma ifadelerini içeren diyalogu dinleme ve tekrar etme (s.111) ➢ Vedalaşma diyalogunun müzekker ve müennes kişiler arasında geçen formatını dinleme ve tekrar etme (s.112) ➢ Ses dosyasından sınıf içi yönergeleri dinleyerek verilen resimleri numara ile sıralama (s. 114) ➢ Görselleri verilmiş olan sınıf içi talimatları dinleme ve dinlediği sıraya göre numaralandırma (s. 117)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı üçüncü ünitesinde dinleme becerisi etkinliği olarak toplam 11 etkinliğe yer verilmiştir. 10 etkinlik AOBM ölçütlerine uygundur.

100.sayfada yer alan dinleme etkinliğinde olumlu cümleler ve soru cümlelerinin dinlenilerek uygun noktalama işaretlerinin kullanılması istenmiştir. Fakat öğrencinin henüz bilgisi dahilinde olmayan bazı kelime ve soru edatlarının kullanılmış olması etkinliğin seviye üstünde olduğunu göstermektedir.

2.1.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında dördüncü ünitede 'Ailem', 'Akrabalarım', 'Evim' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 14 tane dinleme etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.4: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 4. Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri
4.Ünite Ailem ve Evim
4.1.Ailem ➢ Çekirdek aile fertlerinin Arapça isimlerini dinleme ve tekrar etme (s. 119) ➢ Aile üyelerinin ben ve benim zamirini kullandıkları kendilerini ve diğer aile fertlerini tanıttıkları cümleleri dinleme ve tekrar etme (s. 119) ➢ Aile fertleri arasında geçen konuşmaları dinleyerek uygun resmi seçme (s. 120) ➢ Aile fertlerinin **هذا/ هذه** işaret isimleri kullanılarak önce zamirsiz sonra sahiplik zamiri **ي** ile tanıtıldığı cümleleri dinleme ve tekrar etme ve aradaki farkı açıklama (s. 121) ➢ **هل** ile verilen soruları resimleri kullanarak dinleme (s. 122) ➢ Aile ile ilgili diyalog dinleme ve tekrar etme (Nerede sorusunu kullanarak cevapta **في** harf-i cerri kullanarak yanıt verme) (s. 123)
4.2.Akrabalarım ➢ Akraba isimlerini dinleme ve tekrar etme (s. 127)

➢ Akrabalar ile ilgili diyalog dinleme ve tekrar etme (**من/ أين/هل** soru edatları kullanarak **ك/ي** sahiplik zamirleri ile soru sorma ve cevap verme) (s. 127) ➢ **هل**ve **من** soruları ile oluşan diyalog dinleme ve tekrar etme (s.129) ➢ Listede verilen aile fertlerinin isimlerini dinleme ve tekrar etme (s. 130) ➢ Akraba temalı diyalog dinleme ve tekrar etme (s. 131)
4.3.Evim ➢ Evin bölümlerini anlatan kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 135) ➢ Evin bölümleri ve akraba temalı diyalogu dinleme ve tekrar etme (s. 138) ➢ Aile şarkısını dinleme ve tekrar etme (s. 142)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı dördüncü ünitesinde dinleme becerisi etkinliği olarak toplam 14 etkinliğe yer verilmiştir. 14 etkinlikten 13 'ü de AOBM ölçütlerine uygundur.

138.sayfada yer alan akraba ve evin bölümleri temalı diyalog içerdiği bazı ifadelerden dolayı seviyeye uygun değildir. Şematik doğruluk B2 seviyesine göre yabancı dil öğrencisi 'edici almayan yüklemleri içeren ifadeleri anlayabilir. Metinde geçen نائم/ ما هذه العجلة/ لا أحد ifadeleri seviye açısından uygun değildir. Ayrıca A1 seviyesi işitsel medya ve ses kayıtları dinleme ölçütüne göre 'Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşulması koşuluyla aşina olduğu günlük konularla ilgili kısa kayıtlardaki somut bilgiyi anlayabilir'.

2.1.5. Beşinci Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında beşinci ünitede 'Değerler', 'Peygamberimi Seviyorum', 'Vatanımı Seviyorum' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 20 tane dinleme etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.5: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 5. Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri
5.Ünite Değerler
5.1.Dinimi Seviyorum ➢ Konu ile ilgili ibareleri dinleme ve tekrar etme (s. 147-148) ➢ 'İslam Allah'ı sevmektir.' isimli diyalogu dinleme ve tekrar etme (s. 149-150) ➢ Ben, o, sen zamirlerinin kullanıldığı cümleleri dinleme ve tekrar etme (s. 152) ➢ Benim, senin, onun sahiplik zamirlerinin kullanıldığı cümleleri dinleme ve tekrar etme (s. 153) ➢ Önce ve sonra zarflarının kullanıldığı namaz vakitlerini anlatan cümleleri dinleme ve tekrar etme (s. 155) ➢ Namaz vakitleri ile ilgili soruları dinleme (s.156) ➢ Ayet dinleme (s. 156) ➢ Hayatımın tamamı Allah için isimli şarkıyı dinleme ve tekrar etme (s. 157)
5.2.Peygamberimi Seviyorum ➢ Konu ile ilgili verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 160) ➢ Peygamberimizin hayatı ile ilgili metni dinleme ve tekrar etme (s. 161) ➢ 'Peygamberimizle Tanışalım' isimli diyalogu dinleme ve tekrar etme (s. 162) ➢ Mekân zarflarını dinleme ve tekrar etme (s. 163) ➢ Ayet-i kerime dinleme (s. 165) ➢ 'Anam babam sana feda olsun' isimli şarkıyı dinleme (s. 166)
5.3.Vatanımı Seviyorum ➢ Konu ile ilgili kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 169-170) ➢ Canım vatanıma feda olsun isimli metni dinleme (s. 171) ➢ Arapça yönleri dinleme ve tekrar etme (s. 173)

- Şehirlerin hangi yönde bulunduğu ile ilgili soruları dinleme (s. 174)
- Vatanım konusu ile ilgili cümleleri dinleme (s. 175)
- Vatanımı Seviyorum isimli şarkı dinleme etkinliği (s. 176)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı beşinci ünitesinde dinleme becerisi etkinliği olarak toplam 20 etkinliğe yer verilmiştir. 20 etkinlikten 11 tanesi AOBM A1 seviye dinleme ölçütlerine uygun, 9 tanesi uygun değildir.

147-148.sayfalarda 'Dinimi seviyorum' ünitesi kelimeleri verilmiştir. Ancak burada yer alan فضل السلام / فضائل الاسلام kavramları somut olmayan olgusal şeyleri ifade ettiği için A1 seviyesi ölçütlerine uygun düşmemektedir. AOBM genel sözlü kavrama B1 düzeyinde belirtilen karmaşık olmayan olgusal bilgileri anlayabilir ölçütüne uygundur.

149-150. sayfada geçen 'İslam Allah'ı sevmektir' başlıklı diyalog metni soyut fikir ve düşünceleri içerdiği için A1 seviyesine uygun değildir. AOBM dinleme etkinlikleri 'Canlı Bir İzleyici Kitlesinin Parçası Olarak Anlama' isimli başlığın B1 seviyesine göre; 'Açıkça Sesletilmiş Standart Bir Dil Veya Aşina Olduğu Bir Ağızda Sunulması Kaydıyla Bilinen Konulardaki Karmaşık Olmayan Kısa Konuşmaları Ana Hatlarıyla Takip Edebilir' ölçütüne uygundur.

A1 seviyesindeki işitsel medya içeriğini ve kayıtları anlama ölçütüne göre günlük konularla ilgili somut bilgileri anlayabilir ilkesine 157.sayfada yer alan 'Hayati Kulluhe Lillah' isimli ilahi dinleme etkinliği uygun değildir.

160. sayfada Peygamberimi seviyorum alt başlığında verilen konu kelimeleri ahlak ile ilgili soyut kelimeleri içerdiği için A1 seviyesi ölçütüne uymamaktadır.

161. sayfada 'Peygamberimiz Muhammed Mustafa s.a.v.' isimli dinleme metni bulunmaktadır. Genel sözlü kavrama B1 seviyesinde 'Karmaşık Olmayan Olgusal Bilgileri Anlayabilir' ölçütüne uygun olup A1 seviyesine uygun bir metin değildir.

166. sayfada 'Anam, Babam Sana Feda Olsun Ya Rasulullah' isimli ilahi dinleme etkinliği A1 seviyesine uygun bir dinleme etkinliği değildir. Standart bir dil ve aşina

olduğu bir ağızda sunulan kayıtların çoğunu B2 seviyesinde bulunan bir öğrenci anlayabilir.

'Vatanımı Seviyorum' isimli alt başlıkta 169-170. sayfada verilen konu kelimeleri içerisinde حامي الوطن/ الوفاء / الفداء şeklinde bazı soyut kavramlar verilmiştir. A1 seviyesi öğrencisi için bu kelimeler uygun değildir.

171. sayfada yer alan 'Canım Vatanıma Feda Olsun!' isimli dinleme etkinliği A2 seviyesi 'En Öncelikli Alanlar İle İlgili Öbek Ve İfadeleri Anlayabilir' ölçütüne uygun olup A1 seviyesi için uygun bir metin değildir. Bu konuya 7. Sınıf ders kitabında yer verilebilir.

176. sayfada 'Vatanımı Seviyorum' isimli şarkı dinleme etkinliği verilmiştir. Bu şarkı B2 seviyesi işitsel medya içeriği ve kayıtları anlama ölçütüne uygun olup A1 seviyesine uygun bir şarkı dinleme etkinliği değildir.

2.1.6. Altıncı Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında altıncı ünitede 'Sınıfım', 'Okulum', 'Arkadaşlarım' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 12 tane dinleme etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.6: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 6. Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri
6.Ünite Okulum ve Arkadaşlarım
6.1.Sınıfım ➢ Sınıf konusu ile ilgili verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 181) ➢ 'Resim Dersi' konulu diyalogu dinleme ve tekrar etme (s. 182) ➢ Sınıfta bulunan eşyaları ses dosyasından dinleme ve sırası ile yazma (s. 184) ➢ 'Sınıf Kütüphanesi' isimli şarkıyı dinleme ve tekrar etme (s. 185)
6.2.Okulum ➢ Okulun bölümleri ile ilgili kelimeleri dinleme ve tekrar etme (s. 188)

➢ ‘Okul Tanıtımı’ isimli metni dinleme (s. 189) ➢ Noktalama işaretlerinin isimlerini dinleme ve tekrar etme (s. 190) ➢ ‘Okulum Bahçem’ isimli şarkıyı dinleme ve tekrar etme (s. 192)
6.3.Arkadaşlarım ➢ Arkadaşlarım konusu ile ilgili verilen kelime ve cümleleri dinleme ve tekrar etme (s. 196) ➢ ‘İki arkadaş ve Bülbül’ isimli metni dinleme (s. 197) ➢ Yukarıda verilen metnin diyalogunda verilen boşluklarını dinleyerek tamamlama (s. 199) ➢ Cümleleri dinleyerek doğru olanı seçme (s. 200)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı altıncı ünitesinde dinleme becerisi etkinliği olarak toplam 12 etkinliğe yer verilmiştir. 12 etkinlikten 10 tanesi AOBM ÖLÇÜTLERİNE uygun, 2 tanesi uygun değildir.

189. sayfada ‘Okulun Tanıtımı’ isimli bir dinleme metnine yer verilmiştir. A2 seviyesi canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama ölçütüne göre yabancı dil öğrencisi, mesajın açık bir dille ifade edildiği tahmin edilebilir bir konudaki tanıtım gösterisinin genel taslağını takip edebilir. Buna göre bu etkinlik A1 seviyesine uygun değildir.

197. sayfada ‘İki Arkadaş Ve Bülbül’ isimli bir dinleme metni bulunmaktadır. B2 seviyesi işitsel medya içeriğini ve kayıtları anlama ölçütüne göre standart bir dille sunulan kayıt içeriğini anlayabilir. Ayrıca metni A1 seviye için uygun olmayan bir hadiste eklenmiştir. İleri seviyelerde yer verilmesi daha uygun olacak olan etkinlik A1 seviyesine uygun değildir.

2.1.7. AOBM A1 Seviyesi Dinleme Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinden Örnek İncelemeler

Dinleme Ölçütü-1 (Başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama)

Şekil 2.1: MEB Arapça Ders Kitabı 10-11. Sayfa

Bu etkinlikte öğrencinin günlük hayatta karşılaştığı insanlara selam verme şekillerine örnekler verilmiştir. İbareleri dinleyip tekrar ettikten sonra arkadaşı ile bir konuşma gerçekleştirmesi istenmiştir. Bu etkinlik yavaş, açık ve basit bir karşılıklı konuşma gerektirdiğinden başka insanlar arasındaki konuşmayı anlama A1 düzeyi ölçütüne uygun bir etkinliktir.

Şekil 2.2: MEB Arapça Ders Kitabı 188. Sayfa

Bu dinleme etkinliğinde okul çevresinden bahsederken kullanılan ifade ve cümlelere yer verilerek dinleme-tekrar etme yapılması beklenmektedir. AOBM 'Başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama' A1 seviyesi ölçütüne uygundur.

Dinleme Ölçütü-2 (Duyuru ve yönergeleri anlama)

Aşağıda verilen iki etkinlikte öğretmenin öğrenci ile sınıf içerisinde konuşurken kullanacağı bazı yönergelere yer verilmiştir. Öğrenciden bunları dinlemesi, tekrar etmesi istenmiştir. Anlamına açıklık getirmek için resimlerle desteklenmiştir. Bu etkinlik A1 öncesi seviye ölçütlerinden 'Basit eylemlerle ilgili yönergeleri, resim veya el hareketleri ile desteklenmesi ve gerektiğinde tekrarlanarak yavaşça ve yüz yüze verilmesi koşuluyla anlayabilir.' ölçütüne uygundur. Ayrıca A1 seviyesi ölçütlerinden 'Kendisine dikkatle ve yavaşça verilen yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir.' ölçütüne de uygun düşmektedir.

Şekil 2.3: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 26-27. Sayfa

Şekil 2.4: MEB Arapça Ders Kitabı 108. Sayfa

Şekil 2.5: MEB Arapça Ders Kitabı 101. Sayfa

Bu etkinlikte ise öğrencinin sınıf içinde öğretmeninden veya arkadaşlarından duyabileceği bazı yönerge ve bir işi yapma isteği ifade eden cümlelere örnekler verilmiştir. İbareleri dinleyip tekrar ettikten sonra deftere yazılması istenmiştir. 'Dur, Kapıyı kapat' gibi kısa basit eylemlerle ilgili yönergeleri, resim veya el hareketleri ile desteklenmesi ve gerektiğinde tekrarlanarak yavaşça ve yüz yüze verilmesi koşuluyla anlayabilir (A1 öncesi ölçütü) ilkesi ile uyumlu olmakla birlikte; öğrenci çok yavaş, açık ve bir konuşmadaki kelime, işaret ve cümleleri anlamayı gerektirdiğinden başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama A1 düzey ölçütüne de uygundur.

Dinleme Ölçütü-3 (Genel Sözlü Kavrama)

Aşağıda verilen etkinlikte öğrenciden aile konulu verilen diyalogu dinlemesi istenmiştir. Diyalogda kullanılan soru kalıbı 'Nerede?' soru kalıbıdır. Cevaplarda ise في harfi cerrinin kullanımını gerektiren cümleler verilmiştir. AOBM genel sözlü kavrama ölçütlerinde yer alan A1 düzeyi; 'Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması koşuluyla günlük hayatta karşılaşılan aşina olduğu konularla ilgili somut bilgileri (ör. yerler ve zamanlar) tanıyabilir' ölçütüne uygundur. Ayrıca duyuru ve yönergeleri anlama A1 düzeyinde 'Birisi bir şeyin nerede olduğunu kendisine yavaş ve açık bir

şekilde söylediğinde nesnenin yakın çevresinde olması koşuluyla anlayabilir’ ölçütüne de uygunluk göstermektedir.

Şekil 2.6: MEB Arapça Ders Kitabı 123. Sayfa

Şekil 2.7: MEB Arapça Ders Kitabı 147-148. Sayfa

Beşinci ünitenin ilk etkinliği olan 147/148. sayfada ‘Dinimi Seviyorum’ başlığı altında öğrenciden verilen ilgili kelime ve ibareleri dinleme yaparak tekrar etmesi istenmektedir. Kelimeler içerisinde فضائل الاسلام / فضل الاسلام gibi bazı kelimeler AOBM

genel sözlü kavrama B1 düzeyinde belirtilen karmaşık olmayan olgusal bilgileri anlayabilir ölçütüne uygun olup, A1 seviyesine uygun değildir.

Şekil 2.8: MEB Arapça Ders Kitabı 152. Sayfa

Bu etkinlikte yabancı dil öğrencisine bir cümlenin zamirlerle dönüşerek nasıl değişikliğe uğradığı ve hangi zamirle kelimelerde nasıl bir değişiklik yapılması gerektiği aynı cümle üzerinden dinleme ve tekrar etme yoluyla gösterilmiştir. Yavaş ve anlaşılır biçimde aşina olduğu bir konudan bahsedildiği için Genel Sözlü Kavrama A1 seviyesine uygundur.

Dinleme Ölçütü- 4 (Canlı Bir İzleyici Kitlesinin Parçası Olarak Dinleme)

الوَحْدة ٥

٢- إستَمِعْ إلى الحِوار، وأَعِدْه، ثُمَّ اكْتُبْه في دَفْتَرِك.

الإسلام هو حُبّ الله

مُراسِل المَدْرَسة : مرحبًا، إسْمي مُحَمَّد، أنا طالِب ومُراسِل في هذه المَدْرَسة ومَوْضوع هذه المُقابَلة «الإسْلام هو حُبّ الله». نعم يا صَديقي، أَهْلًا وَسَهْلًا بِك.

أَحْمَد : أَهْلًا بِك.

مُراسِل المَدْرَسة : كَيْف الحال يا صَديقي ؟

أَحْمَد : أنا بِخَيْر، الحَمْد الله. شُكْرًا جَزيلًا.

149 ١٤٩

الوَحْدة ٥

مُراسِل المَدْرَسة : يا صَديقي ما مَعْنى «الإسْلام هو حُبّ الله»؟

أَحْمَد : قَبْل كُلّ شَيء، الإسْلام هو دِيني، أنا مُسْلِم صَغير، أُحِبّ الله كَثيرًا.

مُراسِل المَدْرَسة : هَل أنت تُحِبّ الإسْلام؟

أَحْمَد : نعم أنا أُحِبّ الإسْلام، لأَنَّني أُحِبّ الله. قال الله تَعالى في القرآن «إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللهِ الإِسْلَامُ...» آل عمران (١٩)

مُراسِل المَدْرَسة : ما هي فَضائِل الإسْلام ؟

أَحْمَد : فَضائِله كَثيرة. مَثَلًا، أنْتَ إنْسان صادِق وعادِل وكَريم وكُلُّ هذه الأَوْصاف بِفَضْل الإسْلام.

مُراسِل المَدْرَسة : نعم، بعد هذا الكَلام ما قَوْلُك الأَخير؟

أَحْمَد : الحَمْد لله على نِعْمة الإسْلام.

مُراسِل المَدْرَسة : شُكْرًا على هذه المُقابَلة.

أَحْمَد : وأنا أَشْكُرُك.

١٥٠ 150

Şekil 2.9: MEB Arapça Ders Kitabı 149-150. Sayfa

AOBM dinleme etkinlikleri ‘Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama’ isimli başlığın B1 seviyesine göre açıkça sesletilmiş standart bir dil veya aşina olduğu bir ağızda sunulması kaydıyla bilinen konulardaki karmaşık olmayan kısa konuşmaları ana hatlarıyla takip edebilir’. Yukarıdaki ‘İslam Allah’ı sevmektir.’ isimli diyalog metni soyut fikir ve kavramları içerdiği için A1 seviyesine uygun değildir.

الوَحْدة ٦

٢- اِسْتَمِعْ إلى النَّصّ، ثُمّ اقْرَأه، واكْتُبْه في دَفْتَرِك.

تَعريف المَدْرَسة

في مَدْرَستي باب خارِجيّ وباب داخِليّ، بَعْد الدُّخول مِن الباب الخارِجيّ نَجِدُ ساحة المَدْرَسة، وعِنْد الدُّخول مِن الباب الدّاخِليّ إلى المَدْرَسة نَجِدُ غُرْفة المُدير ومُقابِل غُرْفة المُدير غُرْفة نائِب المُدير، وفي يَسار غُرْفة نائِب المُدير غُرْفة المُعَلِّمين، وتَحْت غُرْفة المُعَلِّمين غُرْفَة المُسْتَخْدَمين.

وعِنْدَما نَتَّجِهُ إلى اليَسار نُشاهِدُ المُخْتَبَر ومَكْتَبة المَدْرَسة، وخَلْف المُخْتَبَر صالة الرِّياضة وبِجانِبها المَقْصِف.

١٨٩ 189

Şekil 2.10: MEB Arapça Ders Kitabı 189. Sayfa

‘Okulun Tanıtımı’ isimli dinleme etkinliğinde öğrencinin aşina olduğu ve tahminde bulunabileceği bir konuda tanıtım yapılmıştır ve bunu dinleyerek okuması istenmiştir. Bu tarz bir etkinlik ‘Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama A2 ölçütüne uygun bir dinleme etkinliği olduğu için 5. Sınıf ders kitabı A1 seviyesine uygun bulunmamaktadır.

Dinleme Ölçütü- 5 (Genel Sözlü Kavrama)

الوَحْدة ٥

٢- اِسْتَمِعْ إلى النَّصّ، وأَعِد العِبارات الّتي تَحْتَها خَطّ، ثُم اكْتُبْها في دَفْتَرِك.

روحي فِداء لِوَطَني

إنّ الوَطَن مُقَدَّس وَكُلّ أَجْزاء تُرابِه مُقَدَّسة مِن شَرْقِه إلى غَرْبِه وَمِن شَمالِه إلى جَنوبِه. أَنا أُحِبّ وَطَني كَثيرًا. لأَنّ الوَطَن دارُنا وَمَلْجَئُنا. نَحْن حُماة الوَطَن مِن الأَعْداء. أنا وَفِيّ لِوَطَني. لِأَنَّ حُبّ الوَطَن وَفاء وَفِداء .أنا قَوّي مَع وَطَني. روحي فِداء لِوَطَني.

١٧١ 171

Şekil 2.11: MEB Arapça Ders Kitabı 171. Sayfa

‘Canım vatanıma feda olsun’ isimli dinleme etkinliği A2 seviyesi ‘En öncelikli alanlar ile ilgili öbek ve ifadeleri anlayabilir.’ ölçütüne uygun olup A1 seviyesi için uygun bir metin değildir. Ayrıca metin içerisinde soyut olan bazı kelime ve ibarelerin olması da A1 seviyesine uygun olmama sebeplerinden sayılabilir.

Dinleme Ölçütü- 6 (İşitsel Medya İçeriği Ve Kayıtlarını Anlama)

الوَحْدة ٥

٣- إسْتَمِعْ إلى الحِوار، وأَجْر حِوارًا مَع أَصْدِقائِك، وَسَجِّلْه، ثُمَّ قَدِّمْه في الصَّفّ.

نَتَعَرَّف على نَبِيِّنا

أَرْطوغْرول: من هو نَبِيُّ الإسْلام؟

أليف :هو مُحمَّد المُصْطَفى (ص) وهو رَسول الله.

أَرْطوغْرول: ما اسْم والِده؟

ياووز : إسْمُه عَبْد الله.

أَرْطوغْرول: ما اسْم والِدَتِه ؟

عائِشة : إسْمُها آمِنة.

أَرْطوغْرول: متى وُلِد ؟

حَسَن :وُلِد في عام الفيل.

أَرْطوغْرول: كيف أَخْلاقُه ؟

عائِشة :هو إنْسان أمين وَصادِق وَعادِل وَرَحيم.

162

١٦٢

Şekil 2.12: MEB Arapça Ders Kitabı 162. Sayfa

'Peygamberimiz İle Tanışalım' isimli diyalog metnini dinleme etkinliği işitsel medya içeriğini ve kayıtları anlama A1 seviyesine göre 'Yavaş ve açık bir şekilde konuşulması koşuluyla aşina olduğu konulardaki somut bilgiyi anlayabilir' ölçütüne uygundur.

2.1.8. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı Dinleme Becerisi Etkinliklerinin Değerlendirilmesi

5.Sınıf Arapça ders kitabında toplam 104 dinleme etkinliğine yer verilmiştir. Bunların 14 tanesi Avrupa Ortak Başvuru Metnine seviye açısından uygun değildir. A2, B1, B2 seviyelerine uyan bazı dinleme etkinlikleri olduğu belirlenmiştir.

Ünite bazında yer verilen dinleme etkinliklerine nicelik açısından bakılacak olursa birinci ünitede 17, ikinci ünitede 30, üçüncü ünitede 11, dördüncü ünitede 14, beşinci

ünitede 20, altıncı ünitede ise 12 etkinlik olarak dağılım göstermiştir. Dinleme etkinliklerinin ünitelere göre dağılım sonucuna bakıldığında bir düzensizlik olduğu görülmektedir. Bazı ünitelerde bu sayı fazla iken bazılarında azalmaktadır. Özellikle yabancı dille ilk kez muhatap olmaya başladığı ünitelerde daha yoğun bir dinleme etkinliğine maruz bırakılması öğrencinin motivasyonu ve aşinalık kazanması açısından daha uygun olacaktır. AOBM dinleme becerisi ölçütlerine uygunluk açısından ise genel olarak uygun gözükmektedir. Beşinci ünitede bulunan konu içerikleri daha basit yapı ve ifadelerle ele alınmalı veya altıncı sınıfın son ünitelerinde yer bulmalıdır.

2.2. MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Konuşma Becerisi Etkinliklerinin İncelenmesi

Çalışmanın bu bölümünde MEB İmam Hatip Ortaokulları için hazırlanan Arapça 5.sınıf ders kitabında yer alan konuşma etkinlikleri Avrupa Ortak Başvuru Metni A1 dil seviye ölçütlerine uygunluk açısından incelenecektir.

2.2.1. Birinci Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında birinci ünitede ‘Harfler’ , ‘Kısa sesler’, ‘Uzun sesler’ olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. İlk ünitede toplam 16 adet konuşma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.7: MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri
1.Ünite Harekeler ve Harfler
1.1.Harfler ➢ Selamlaşma ve merhabalaşma ifadelerini kullanarak arkadaşı ile karşılıklı konuşma (s.10-11) ➢ Arap alfabesi harflerini tekrar ederek söyleme (s.12) ➢ Karışık sıra ile verilen Arap alfabesi harflerini tekrar ederek söyleme(s.13)
1.2.Kısa Sesler(Harekeler)

➢ Sınıf içinde öğrenciye verilen ‘Oku, Yaz, Otur’ gibi ifadeleri tekrar ederek konuşma (s.26-27) ➢ Üstün hareke ile verilmiş olan alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 28) ➢ Esre hareke ile verilmiş olan alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 28) ➢ Ötre hareke ile verilmiş olan alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 28) ➢ Üstün hareke ile verilmiş olan ve telaffuz açısından benzeyen harfleri tekrar ederek söyleme (s. 32) ➢ Ötre hareke ile verilmiş olan ve telaffuz açısından benzeyen harfleri tekrar ederek söyleme (s. 33) ➢ Esre hareke ile verilmiş olan ve telaffuz açısından benzeyen harfleri tekrar ederek söyleme (s. 33) ➢ Verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 33)
1.3.Uzun Sesler(Uzatma Harfleri) ➢ Sınıf içinde kullanılan ‘Tekrar et!, Cevapla!’ gibi ifadeleri tekrar ederek söyleme (s.35) ➢ Elif uzatma harfi ile verilen alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 36) ➢ Vav uzatma harfi ile verilen alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 36) ➢ Ye uzatma harfi ile verilen alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 36) ➢ Her harfin üç uzatma harfi ile okunuşlarını tekrar ederek söyleme (s. 37-38)

Çizelge 2.7’ ye göre MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı birinci ünitesinde konuşma becerisi etkinliği olarak toplam 16 etkinliğe yer verilmiştir. 1 etkinlik AOBM ölçütlerine uygun değil diğerleri uygundur.

33. sayfada tekrar ederek söylemesi beklenen kelimelerde henüz verilmemiş olan uzatma harekeleri bulunmaktadır. Öğrencinin henüz bilmediği bir konunun örnek kelimelerde karşısına çıkmış olması seviye açısından ayrıca yöntem açısından da uygun değildir.

2.2.2. İkinci Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında ikinci ünitede 'Cezm Ve Şedde' , 'Kapalı Te ve Tenvin', 'Harf-i Tarif ve Kameri-Şemsi Harfler' olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. Bu ünitede 27 konuşma becerisi etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.8: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 2. Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri
2.Ünite Okuyorum Ve Yazıyorum
2.1.Cezm ve Şedde ➢ Selam verme ve hal hatır sorma kalıplarını kullanarak konuşma (s. 42) ➢ Cezm hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 43) ➢ Şedde hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 48) ➢ Şedde hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 52) ➢ Şedde hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 56) ➢ Şedde hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 62) ➢ Verilen harfleri birleştirerek oluşan kelimeleri tekrar ederek söyleme (s.65 ➢ Verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 65) ➢ Karışık harekelerle verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme

(s. 66)

- Harf-i tarif ile başlayan kelimeleri dinleyerek söyleme (s. 67)
- Şedde hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 69)
- Şedde hareke ile verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 70)

2.2. Kapalı Te Ve Tenvin

- 'Merhaba' ve İyi Akşamlar' ifadelerinin bulunduğu cümleleri tekrar ederek konuşma (s. 73)
- Kapalı te ile biten kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 74)
- Kapalı te ile biten kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 76)
- Üstün tenvin ile biten alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 77)
- Ötre tenvin ile biten alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 79)
- Ötre tenvin ile biten kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 80)
- Esre tenvin ile biten alfabe harflerini tekrar ederek söyleme (s. 81)
- Esre tenvin ile biten kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 82)

2.3.Harf-i Tarif (ال) ve Kameri-Şemsi Harfler

- 'İyi akşamlar' ve 'Görüşmek Üzere' ifadelerini içeren diyaloğu tekrar ederek konuşma (s. 86)
- Harf-i tarif ile başlayan kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 87)
- Nekra ve marife halleri verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 89)
- Şemsi harflerle ال takısını tekrar ederek söyleme (s. 90)
- Kameri harflerle ال takısını tekrar ederek söyleme (s. 90)
- Şemsi harflerle başlayan marife kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 91)
- Kameri harflerle başlayan marife kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 92)

Çizelge 2.8'e göre MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı ikinci ünitesinde konuşma becerisi etkinliği olarak 27 etkinliğe yer verilmiştir. 27 etkinlik AOBM A1 seviye ölçütlerine uygundur.

2.2.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Dinleme Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında üçüncü ünitede 'Selamlaşma', 'Tanışma', 'Vedalaşma' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede 9 konuşma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.9: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 3. Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri
3.Ünite Selamlaşma ve Tanışma
3.1.Selamlaşma ➢ Etkinlikte verilmiş olan selam verme, merhabalaşma ve hal hatır sorma ifadelerini tekrar ederek konuşma (s. 97) ➢ Müzekker ve müennes kişiler arasında geçen selamlaşma ifadelerini tekrar ederek konuşma (s. 98) ➢ 'Yerine otur', 'Yerinden kalk' gibi bazı sınıf içi talimatları içeren kalıp ifadeleri tekrar ederek konuşma (s. 101)
3.2.Tanışma ➢ İsim sorma ve hal hatır sorma gibi ibareleri kapsayan diyalog tekrar ederek konuşma (s. 104) ➢ Tanışma diyalogunun müzekker ve müennes formatını tekrar ederek konuşma (s. 105) ➢ Sınıf içi talimatları tekrar ederek konuşma (s. 108)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı üçüncü ünitesinde konuşma becerisi etkinliği olarak 9 etkinliğe yer verilmiştir. 9 konuşma etkinliği de AOBM A1 seviyesi ölçütlerine uygundur.

2.2.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında dördüncü ünitede ‘Ailem’, ‘Akrabalarım’, ‘Evim’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 20 tane konuşma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.10: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 4. Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri
4.Ünite Ailem ve Evim
4.1. Ailem ➢ Aile fertlerinin isimlerini tekrar ederek söyleme (s. 119) ➢ Aile üyelerinin ben ve benim zamirini kullanarak kendilerini ve diğerlerini tanıtmaları ile ilgili cümleleri tekrar ederek konuşma (s. 119) ➢ Aile fertlerinin **هذا/ هذه** işaret isimleri kullanılarak önce zamirsiz sonra sahiplik zamiri **ي** ile tanıtıldığı cümleleri tekrar etme (s. 121) ➢ **هل** ile verilen sorulara resme göre cevap vererek konuşma (s. 122) ➢ Aile ile ilgili diyalogu tekrar etme (Nerede sorusunu kullanarak cevapta **في** harfi cer-i ile yanıt verme) (s. 123) ➢ Verilen sorulara resimlere göre yanıt vererek konuşma (s. 125)
4.2. Akrabalarım ➢ Akrabaların isimlerini tekrar ederek söyleme (s. 127) ➢ Akrabalar ile ilgili dialog tekrar etme (**من/ أين/هل** soru edatları kullanarak **ك/ي** sahiplik zamirleri ile soru sorma ve cevap verme) (s. 127) ➢ Soy ağacını çizdiği akrabalarını arkadaşlarına tanıtma (s. 128) ➢ **هل** ve **من** soruları ile oluşan diyalog tekrar etme (s. 129) ➢ Aile soy ağacında bulunan kelimeleri yerleştirerek söyleme (s. 130) ➢ Aile fertlerinin tamamını arkadaşlarına tablo ile tanıtma (s. 132)

➢ Aile fertleri ile ilgili sorulara yanıt verme (s. 133)
4.3. Evim ➢ Evin bölümleri ile ilgili verilen kelimeleri tekrar ederek söyleme (s. 135) ➢ Evin bölümleri ile ilgili sorulara yanıt vererek konuşma (s. 137) ➢ Evin bölümleri ve akraba temalı diyalogu tekrar etme (s. 138) ➢ Aile fertlerinin nerede olduğu ile ilgili sorulara yanıt vererek konuşma (s. 140) ➢ Evinin resmini çizerek arkadaşlarına tanıtma (s. 141) ➢ 'Biz aileyiz' isimli şarkıyı tekrar ederek söyleme (s. 142)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı dördüncü ünitesinde konuşma becerisi etkinliği olarak toplam 20 etkinliğe yer verilmiştir. 20 etkinlikten 20'si de AOBM ölçütlerine uygundur.

2.2.5. Beşinci Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında beşinci ünitede 'Değerler', 'Peygamberimi Seviyorum', 'Vatanımı Seviyorum' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 18 tane konuşma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.11: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 5. Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri
5.Ünite Değerler
5.1.Dinimi Seviyorum ➢ 'Dinimi seviyorum' başlıklı konunun kelimelerini tekrar ederek söyleme (s. 147-148) ➢ 'İslam Allah'ı Sevmektir.' isimli diyalogu tekrar ederek arkadaşı ile konuşma (s. 149-150) ➢ 'İslam Allah'ı Sevmektir.' isimli diyalogu arkadaşı ile

canlandırma yaparak konuşup kaydetme ve sınıfa sunma (s. 151) ➢ ‘Ben, o, sen’ zamirlerinin kullanıldığı cümleleri tekrar ederek konuşma (s. 152) ➢ ‘Benim, senin, onun’ sahiplik zamirlerinin kullanıldığı cümleleri tekrar ederek konuşma (s. 153) ➢ بعد / قبل zarfları ile namaz vakitleri hakkında konuşma (s. 155) ➢ Namaz vakitleri ile ilgili sorulara yanıt vererek konuşma (s. 156) ➢ ‘Hayati Kulluhe Lillah isimli ilahiyi tekrar ederek söyleme (s. 157)
5.2.Peygamberimi Seviyorum ➢ ‘Peygamberimi Seviyorum’ isimli konu kelime ve ibarelerini tekrar ederek söyleme (s. 160) ➢ Peygamberimizle tanışalım isimli diyalogu arkadaşı ile canlandırma kaydetme ve sınıfta sunma (s. 162) ➢ Verilen mekân zarflarını tekrar ederek söyleme (s. 163) ➢ Mekân zarfları ile ilgili sorulara yanıt vererek konuşma (s. 164) ➢ ‘Nerede’ oyununu zamirleri ve mekân zarflarını kullanarak arkadaşları ile oynama (s. 165)
5.4.Vatanımı Seviyorum ➢ ‘Vatanımı Seviyorum’ isimli konu kelime ve ibarelerini tekrar ederek söyleme (s. 169-170) ➢ ‘Canım Vatanıma feda olsun’ isimli metinde altı çizili cümle ve ibareleri tekrar ederek söyleme (s. 171) ➢ Yönleri tekrar ederek söyleme (s. 173) ➢ Şehirlerin hangi yönde bulunduğu ile ilgili soruları yanıtlama (s. 174) ➢ ‘….şehri nerede?’ sorusunu arkadaşlarına sorma ve yönleri kullanarak cevap verme oyunu oynama (s. 175)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı beşinci ünitesinde konuşma becerisi etkinliği olarak toplam 18 etkinliğe yer verilmiştir. 18 etkinlikten 8 tanesi AOBM ölçütlerine uygun değil, 10 etkinlik uygundur.

147. sayfada ‘Dinimi Seviyorum’ konusuna ait kelimeler içinde A1 düzeyinde öğrencinin seviyesinin üzerinde olan kelimeler bulunmaktadır. Somut türden ihtiyaçlar hakkında çok temel basit söz varlığı gerektiren A1 düzeyine bu etkinlik uygun değildir.

149-150. sayfada ‘İslam Allah’ı Sevmektir’ isimli diyalog metnine yer verilmiştir. A2 düzey karşılıklı konuşma ölçütüne göre; kendisine yöneltilen aşina olduğu meselelerdeki açık, standart dili genellikle anlayabilir. A1 düzeye uygun bir konuşma etkinliği değildir.

151. sayfada ise ‘İslam Allah’ı Sevmektir’ isimli diyaloga benzeyen bir diyalog öğrenciler arasında yapılması beklenmektedir. Ancak bu diyalog metni seviyeye uygun olmadığı için örnek bir diyalog beklenmesi de seviye açısından uygun olmadığını göstermektedir.

157.sayfada ‘Hayatımın Tamamı Allah İçindir’ isimli şarkı dinleme etkinliği bulunmaktadır. Bu şarkı da A1 seviyesine uygun değildir. Daha basit konu içeriğine sahip bir şarkı kullanılması uygun olacaktır.

160. sayfada verilen kelimeler incelendiğinde içerisinde ahlak betimlemeleri içeren bazı ibareler olduğu gözlenmiştir. Hâlbuki A1 seviyesindeki söz varlığı belirli somut durumlarla ilgili temel kelime birikimine sahip olmasını gerektirmektedir.

169. sayfa ‘Vatanımı Seviyorum’ konu kelimelerinde de somut olmayan bir söz varlığı olduğu için A1 seviyeye uygun değildir.

171. sayfada verilen metinde bazı ibare ve cümlelerin altı çizilmiştir. Bu ibareleri tekrar ederek söylemesi öğrenciden beklenmektedir. Toplum dilbilimsel uygunluk ölçütüne göre B1 seviyesindedir. A1 seviyesine uygun değildir.

175. sayfada‘ ….. şehri nerededir?’ oyununu arkadaşları ile oynaması öğrenciden beklenmektedir. Doğusunda, batısında, güneyinde, kuzeyinde yön zarflarını kullanarak, öğrencinin haritaya atıfta bulunup yönler hakkında konuşması istenmiştir. ‘ Bilgi alışverişi’ A2 düzey seviyesine uygun olan bu konunun AOBM ölçütlerine göre A1 düzeyde yer alması uygun değildir.

2.2.6. Altıncı Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında altıncı ünitede ‘Sınıfım’, ‘Okulum’, ‘Arkadaşlarım’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 3 tane konuşma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.12: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Konuşma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 6. Ünitede Bulunan Konuşma Etkinlikleri
6.Ünite Okulum ve Arkadaşlarım
6.1.Sınıfım ➢ ‘Sınıfım’ konusu kelimelerini tekrar ederek söyleme (s. 181) ➢ ‘Resim Dersi’ konulu diyalog tekrar ederek canlandırma (s. 182) ➢ ‘Sınıfımın Kitaplığı’ isimli şarkıyı tekrar ederek okuma (s. 185)
6.2.Okulum ➢ ‘Okulum’ başlıklı konu kelimelerini tekrar ederek söyleme (s. 188) ➢ Noktalama işaretlerinin Arapça karşılıklarını tekrar ederek söyleme (s. 190) ➢ ‘Okul Tanıtımı’ isimli diyalogu arkadaşı ile canlandırma yaparak konuşma (s. 191) ➢ ‘ Okulum Bahçem’ isimli şarkıyı tekrar ederek söyleme (s. 192)
(6.3.Arkadaşlarım ➢ ‘Arkadaşlarım’ isimli konu kelimelerini tekrar ederek söyleme (s. 196) ➢ ‘İki Arkadaş ve Bülbül’ isimli diyalogu arkadaşı ile canlandırma yaparak konuşma (s. 199)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı altıncı ünitesinde konuşma becerisi etkinliği olarak toplam 9 etkinliğe yer verilmiştir. 9 etkinliğin 8 tanesi AOBM ölçütlerine uygundur.

199. sayfada ‘İki Arkadaş ve Bülbül’ isimli diyalogu dinlemesi, boşlukları tamamlaması ve bu diyalogu arkadaşı ile canlandırma yaparak konuşması istenmektedir. ‘Haydi çıkalım, oynayalım!’ şeklinde teklif cümleleri, ‘Ne kadar güzel bir bülbül!’ şeklinde duygu ifadesi, özür ifadeleri ve bu durumda duygusunu bildiren kalıp cümleler yer almaktadır. Karşılıklı konuşma A2 seviyesine uygun bir diyalog metnidir. AOBM ölçütlerine göre A1 seviyesine uygun değildir.

2.2.7. AOBM A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Konuşma Etkinliklerinden Örnek İncelemeler

Konuşma Ölçütü-1 (İletişimde Rol Alan Ana Dilde Konuşan Kişiyi Anlamak)

Şekil 2.13: MEB Arapça Ders Kitabı 26-27. Sayfa

Şekil 2.14: MEB Arapça Ders Kitabı 35. Sayfa

A1 seviyesinde ana diliyle konuşan kişiyi anlama ölçütüne göre yavaş ve basit bir şekilde verilen yönerge ve talimatları anlaması ve söylenileni yapabilmesi beklenmektedir. Verilen etkinlik bu ölçüt ve seviyeye uygun bir etkinliktir.

Konuşma Ölçütü -2 (Karşılıklı konuşma)

Şekil 2.15: MEB Arapça Ders Kitabı 97-98. Sayfa

İbareleri dinledikten sonra öğrenciden tekrar ederek konuşması istenmektedir. Buda temel selamlaşma, tanışma ve vedalaşma ifadelerini kullanabilmeyi, insanların nasıl olduğunu sorabilmeyi becerisine yönelik bir etkinlik olmasından dolayı karşılıklı konuşma A1 düzey ile uyumludur.

الوَحْدة ٦

٤- إسْتَمِعْ إلى الحِوار، ثُمّ أكْمِل الفَراغات الآتِية مُسْتَعينًا بالنَّصّ السّابق، وأجْرِ الحِوار مع صَديقِك.

الصَّديقان والبُلْبُل

أحْمَد : ..... في ساحة المَدْرَسة يا سَليم.

سَليم : إذَنْ هَيّا بِنا إلى ..... .

أحْمَد : هلْ سَمِعْت يا سَليم ..... على غُصْن هذه .....؟

سَليم : نَعَمْ، ما ..... ! أُحِبّ أن أراه.

أحْمَد : أنا سَأرْمي ..... .

سَليم : أهذا جَزاء .....؟

أحْمَد : ..... ، أخْجَلْتَني جِدًّا.

سَليم : لا ..... يا صَديقي.

١٩٩ 199

Şekil 2.16: MEB Arapça Ders Kitabı 199. Sayfa

'İki Arkadaş ve Bülbül' isimli diyalogu dinlemesi, boşlukları tamamlaması ve bu diyalogu arkadaşı ile canlandırma yaparak konuşması istenmektedir.'Haydi çıkalım, oynayalım!' şeklinde teklif cümleleri, 'Ne kadar güzel bir bülbül!' şeklinde duygu ifadesi, özür ifadeleri ve bu durumda duygusunu bildiren kalıp cümleler yer almaktadır. Karşılıklı konuşma A2 seviyesine uygun bir diyalog metnidir. AOBM ölçütlerine gçre A1 seviyesine uygun değildir.

Konuşma Ölçütü -3 (Medya İçeriği Ve Ses Kayıtlarını Anlama)

Şekil 2.17: MEB Arapça Ders Kitabı 123. Sayfa

Diyalogun dinlenilmesi, tekrar edilmesi, okunması ardından ise sorulara yanıt verilmesi istenmektedir. İletişim araçları, medya ve ses kayıtlarını anlama A1 seviyesine göre öğrenci kendisine sorulan veya aktarılan somut bilgileri (mekân, zaman vb.) anlar ve onlar hakkında kısa cümleler ile kendini ifade edebilir. Yukarıda verilen konuşma metninde aile fertleri ve onların nerede oldukları hakkında bilgiler ve soru, cevaplar yer almaktadır. Metin altında yer alan sorularla;

1-Harun'un annesi nerede?

2-Harun'un kız kardeşinin adı ne?

3-Harun'un Kız kardeşi nerede?

4-Aile nerede?

5-Kim arabada?

Bu somut bilgilere yanıt vererek konuşması beklenmektedir. Etkinlik A1 seviyesi üçüncü ölçüte uygundur.

Konuşma Ölçütü -4 (Şematik Doğruluk)

Şekil 2.18: MEB Arapça Ders Kitabı 127. Sayfa

Şekil 2.19: MEB Arapça Ders Kitabı 128. Sayfa

Aile konusu ile ilgili olarak öğrenciye sunulan bu diyalogda diyalogun dinlenilmesi, tekrar edilmesi ve okunması ve yazılması istenmektedir. Hemen arkasında ise; 1)Diyalogda kim var? 2) Annenin Kız kardeşi kimdir? 3) Annenin erkek kardeşi kimdir? 4) Dayı ve teyze nerededir? soruları ile ‘Şematik Doğruluk - Üretici A1 seviyesine göre kişi zamirlerini doğru bir biçimde kullanma hedefine yönelik bir etkinliktir, seviyeye ve ölçüte uygundur.

Şekil 2.20: MEB Arapça Ders Kitabı 129. Sayfa

Bu diyalogda da kişi zamiri kullanımı öne çıkmaktadır. Bu ölçüte uygundur.

Şekil 2.21: MEB Arapça Ders Kitabı 152. Sayfa

Zamirlerin kullanımını içeren bu etkinlikte 4. konuşma ölçütüne uygundur.

Konuşma Ölçütü -5 (Resmi Olmayan Tartışma)

Şekil 2.22: MEB Arapça Ders Kitabı 149-150. Sayfa

Şekil 2.23: MEB Arapça Ders Kitabı 151. Sayfa

‘İslam Allah’ı Sevmektir.’ isimli bir karşılıklı konuşma metni verilerek öğrenciden dinlemesi, tekrar etmesi, defterine yazması ve bir sonraki sayfada ise bunun benzeri bir diyalogu arkadaşı ile konuşup kaydetmesi beklenmektedir. Diyalogun içeriği insan ahlakı ile ilgili kelimeleri, örnek bir Ayeti Kerime, neden-niçin açıklama cümleleri ve bir cümle hakkında düşüncelerini ifade etme şeklinde kazanımları kapsamaktadır. Bir yabancı dil konuşucusundan A1 seviyede arkadaşı ile yaptığı bir konuşmada açık ve basit ifade ve konularda kendini ifade etmesi beklenmektedir. A2 seviyede görüşlerini sınırlı bir şekilde ifade ederken B1 seviyede ise kişisel görüş ve fikir isteyebilir ve kendi görüşünü ifade edebilir. Tüm bu ölçütler göz önüne alındığında B1 seviyeye uygun olup, kitabın ait olduğu seviye yani A1 seviyeye uygun bulunmamaktadır.

Konuşma Ölçütü -6 (Bilgi Alışverişi)

الوَحْدة ٥

٣- إسْتَمِعْ إلى الحِوار، وأَجْر حِوارًا مَع أَصْدِقائِك، وَسَجِّلْه، ثُمَّ قَدِّمْه في الصَّفّ.

نَتَعَرَّف على نَبِيِّنا

أرْطوغْرول: من هو نَبِيُّ الإسْلام؟

أليف :هو مُحمَّد المُصْطَفى (ص) وهو رَسول الله.

أرْطوغْرول: ما اسم والِده؟

ياووز : إسْمُه عَبْد الله.

أرْطوغْرول: ما اسم والِدَتِه ؟

عائِشة : إسْمُها آمِنة.

أرْطوغْرول: متى وُلِد ؟

حَسَن :وُلِد في عام الفيل.

أرْطوغْرول: كيف أَخْلاقُه ؟

عائِشة :هو إنْسان أمين وَصادِق وَعادِل وَرَحيم.

162 ١٦٢

Şekil 2.24: MEB Arapça Ders Kitabı 162. Sayfa

‘Peygamberimiz İle Tanışalım’ isimli diyalog metni dinleme yapıldıktan sonra benzeri bir diyalog yapması öğrenciden istenmektedir. Bu konuşma metninde peygamberimizin adı, babasının ve annesinin adı gibi bilgiler sorup bunlara cevap vermeyi gerektirdiğinden ‘Bilgi Alışverişi’ A1 düzey seviyesine uygundur. Çünkü bu seviyede beklenen kazanım; insanlara hem kendi adını söyleyebilmesi hem de başkalarının adını sorabiliyor olmasıdır.

Şekil 2.25: MEB Arapça Ders Kitabı 175. Sayfa

Bu etkinlikte ‘ ….. şehri nerededir?’ oyununu arkadaşları ile oynaması öğrenciden beklenmektedir. Doğusunda, batısında, güneyinde, kuzeyinde yön zarflarını kullanarak, öğrencinin haritaya atıfta bulunup yönler hakkında konuşması istenmiştir. ‘ Bilgi Alışverişi’ A2 düzey seviyesine uygun olan bu konunun AOBM ölçütlerine göre A1 düzeyde yer alması uygun değildir.

2.2.8. MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı A1 Seviyesi Konuşma Becerisi Etkinliklerinin AOBM Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabında toplam 99 tane konuşma becerisi etkinliğine yer verilmiştir. Bu etkinliklerden 89 tanesi AOBM A1 düzey ölçütlerine uygundur. Etkinlik sayısı olarak yeterli gözükse de bu etkinliklerin yarısı karşılıklı konuşma ve kendini ifade etme becerisi değil daha çok kelime tekrarı, telaffuz şeklinde alımlayıcı konuşma becerisini geliştirmeye yöneliktir. Konuşma becerisi etkinlikleri üretici konuşma becerisi açısından artırılmalı ve konu çeşitliliği günlük rutinler, öğrencinin ilgi alanına giren türden olarak seçilmelidir. AOBM konuşma becerisi ölçütlerine göre;

yabancı dil öğrencisi günlük rutinler hakkında konuşabilir, spor, yiyecek v.b. için beğenisini dile getirebilir. Yiyecek ve içecek isteyebilir ve basit sayıları kullanabilir. Gün, saat, tarih sorar ve söyler. Tüm bu açılardan kitap zenginleştirilerek seviyeye daha uygun ve dikkat çekici hale getirilebilir.

2.3. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Okuma Becerisi Etkinliklerinin İncelenmesi

Çalışmanın bu bölümünde MEB İmam Hatip ortaokulları için hazırlanan Arapça 5.sınıf ders kitabındaki okuma etkinlikleri Avrupa Ortak Başvuru Metni dil seviye ölçütlerine uygunluk açısından incelenecektir.

İmam Hatip Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında birinci ünitede 'Harfler' , 'Kısa sesler', 'Uzun sesler' olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. İlk ünitede toplam 26 tane okuma etkinliğine yer verilmiştir.

2.3.1. Birinci Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri

Çizelge 2.13: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri
1.Ünite Harekeler ve Harfler
1.1.Harfler ➢ ا harfini okuma (s.14) ➢ ب ت ث harflerini okuma (s.15) ➢ ج ح خ harflerini okuma (s.15) ➢ د ذ harflerini okuma (s.16) ➢ ر ز harflerini okuma (s.16) ➢ س ش harflerini okuma (s. 17) ➢ ص ض harflerini okuma (s.17) ➢ ط ظ harflerini okuma (s.18) ➢ ع غ harflerini okuma (s.18) ➢ ف ق harflerini okuma (s.19)

➢ ك harfini okuma (s.19) ➢ ل harfini okuma (s.20) ➢ م harfini okuma (s.20) ➢ ن harfini okuma (s.21) ➢ ه harfini okuma (s. 21) ➢ و harfini okuma (s. 22) ➢ ي harfini okuma (s. 22) ➢ ء harfini okuma (s.23) ➢ لا harfini okuma (s. 23) ➢ Selamlaşma ve merhabalaşma cümlelerini okuma (s. 24) ➢ 'Hayırlı sabahlar' ve 'Merhabalar' ifadelerini okuma (s. 25)
1.2.Kısa Sesler(Harekeler) ➢ Üstün hareke ile verilen ses yönünden birbirine benzeyen harf gruplarını okuma (s. 32) ➢ Ötre hareke ile verilen ses yönünden birbirine benzeyen harf gruplarını okuma (s. 33) ➢ Esre hareke ile verilen ses yönünden birbirine benzeyen harf gruplarını okuma (s. 33) ➢ Üstün, esre ve ötre ile verilmiş olan karışık alfabe harflerini okuma (s. 34)
1.3.Uzun Sesler(Uzatma Harfleri) ➢ Harekesi verilen harflerin yanına uygun uzatma harflerini ekleyerek okuma (s.39)

Çizelge 2.13'e göre MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı birinci ünitesinde okuma becerisi etkinliği olarak toplam 26 etkinliğe yer verilmiştir.26 etkinlik AOBM A1 aseviye okuma ölçütlerine uygundur.

2.3.2. İkinci Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında ikinci ünitede 'Cezm Ve Şedde' , 'Kapalı Te ve Tenvin', 'Harf-i Tarif ve Kameri-Şemsi Harfler' olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 28 tane okuma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.14: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 2. Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri
2.Ünite Okuyorum Ve Yazıyorum
2.1.Cezm ve Şedde ➢ ا harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 45) ➢ ب ت ث harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s.46) ➢ ج ح خ harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 47) ➢ د ذ harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 48) ➢ ر ز harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 49) ➢ س ش harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 50) ➢ ص ض harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 51) ➢ ط ظ harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 53) ➢ ع غ harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 54) ➢ ف ق harflerini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 55) ➢ ك harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 55) ➢ ل harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 57) ➢ م harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 57) ➢ ن harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 58) ➢ ه harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 59) ➢ و harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 59) ➢ ي harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 60)

➢ ع harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 61) ➢ ﻻ harfini başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile okuma (s. 61) ➢ Üstün, esre, ötre, cezm hareke ile verilen kelimeleri okuma (s. 66) ➢ Cezm hareke ile verilen kelimeleri okuma (s. 68) ➢ Cezm harekeyi içeren kelimeleri okuma (s. 71)
2.2.Kapalı Te ve Tenvin ➢ Verilen kelimeleri üstün tenvin ile okuma (s. 78) ➢ Verilen kelimeleri ötre tenvin hareke ile okuma (s. 80) ➢ Verilen kelimeleri esre tenvin hareke ile okuma (s. 82) ➢ Tenvin harekeler ile verilen kapalı te ve hemze harflerini okuma (s. 83)
2.3.Harf-i Tarif (ال) ve Kameri-Şemsi Harfler ➢ Nekra olarak verilmiş kelimelerin marife hallerini okuma (s. 88) ➢ Başına harfi tarif eklenen kelimeleri okuma (s. 94)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı ikinci ünitesinde okuma becerisi etkinliği olarak toplam 28 etkinliğe yer verilmiştir. 28 etkinlik AOBM A1 seviye okuma becerisi ölçütlerine uygundur.

2.3.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında üçüncü ünitede ‘Selamlaşma’, ‘Tanışma’, ‘Vedalaşma’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 6 tane okuma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.15: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 3. Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri
3.Ünite Selamlaşma ve Tanışma
3.1.Selamlaşma ➢ Etkinlikte verilmiş olan selam verme, merhabalaşma ve hal hatır

sorma ifadelerini içeren diyalogu okuma (s. 97) ➢ Müzekker ve müennes kişiler arasında geçen selamlaşma, hal hatır sorma diyalogunu okuma (s. 98)
3.2.Tanışma ➢ Tanışma diyalogunu tekrar ederek okuma (s. 104) ➢ Müzekker ve müennes kişiler arasında geçen tanışma diyalogunu okuma (s. 105)
3.3.Vedalaşma ➢ 'Görüşmek üzere' ve 'Selametle kal' gibi vedalaşma ifadelerini içeren diyalogu okuma (s. 111) ➢ Vedalaşma diyalogunun müzekker ve müennes kişiler arasında geçen formatını okuma (s. 112)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı üçüncü ünitesinde okuma becerisi etkinliği olarak toplam 6 etkinliğe yer verilmiştir. 6 etkinlik AOBM A1 seviyesi okuma ölçütlerine uygundur. Etkinlik sayısının en az olduğu bölüm bu ünitededir.

2.3.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında dördüncü ünitede 'Ailem', 'Akrabalarım', 'Evim' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 9 tane okuma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.16: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 4. Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri
4.Ünite Ailem ve Evim
4.1. Ailem ➢ Aile üyelerinin ben ve benim zamirini kullanarak kendilerini ve diğerlerini tanıtmaları ile ilgili cümleleri tekrar ederek okuma (s. 119) ➢ Aile ile ilgili verilen diyalogu tekrar ederek okuma (s. 123)

➢ Aile fertlerinin isimlerini و atıf harfi ile birlikte kullanarak okuma (s. 124)
4.2. Akrabalarım ➢ Akrabalar ile ilgili diyalog tekrar ederek okuma (**من/ أين/هل** soru edatları kullanarak **ك/ي** sahiplik zamirleri ile soru sorma ve cevap verme) (s. 127) ➢ Akrabalarını işaret isimleri ile tanıtarak isimlerini de söylediği cümleleri okuma (s. 128) ➢ **هل** ve **من** soruları ile oluşan diyalog tekrar ederek okuma (s. 129) ➢ Akraba temalı diyalogu tekrar ederek okuma (s. 131)
4.3. Evim ➢ Cümleleri okuyarak uygun olan resim ile eşleştirme (s. 144) ➢ Akrabalar ile ilgili verilen cümleleri okuma (s. 145)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı dördüncü ünitesinde okuma becerisi etkinliği olarak toplam 9 etkinliğe yer verilmiştir. 9 etkinlikte AOBM A1 seviye okuma becerisi ölçütlerine uygundur.

2.3.5. Beşinci Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında beşinci ünitede 'Değerler', 'Peygamberimi Seviyorum', 'Vatanımı Seviyorum' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 7 tane okuma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.17: MEB Arapça 5.sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 5. Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri
5.Ünite Değerler
5.1.Dinimi Seviyorum ➢ **مع** ve **و** harflerini metne yerleştirerek verilen cümleleri okuma (s. 159)

5.2.Peygamberimi Seviyorum ➢ ‘Peygamberimiz Muhammed Mustafa ’isimli metni okuma (s. 161) ➢ Verilen Ayeti okuma (s. 165) ➢ Peygamberimizin akrabalarından isimli metni okuma (s. 167) ➢ Harfleri karışık olarak verilen kelimeleri düzenleyerek okuma (s. 168)
5.3. Vatanımı Seviyorum ➢ Vatan ile ilgili verilen cümleleri okuma (s. 175) ➢ ‘Vatanımı Seviyorum’ isimli şiiri okuma (s. 176)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı beşinci ünitesinde okuma becerisi etkinliği olarak toplam 7 etkinliğe yer verilmiştir. 7 etkinlikten 5 tanesi AOBM A1 seviye okuma becerisi ölçütlerine uygun 2 tanesi uygun değildir.

161. sayfada ‘Peygamberimiz Muhammed Mustafa s.a.v.’ isimli metin okuma etkinliği olarak verilmiştir. A1 seviyesi serbest zaman etkinliği olarak okuma ölçütüne göre öğrenci; basit kelimeler ve resimli kısa anlatımlar yapıldığı takdirde okuduğunu ana hatlarıyla anlayabilir. Bu metinde önemli ve herkes tarafından bilinen bir şahsiyetin hayatı ile ilgili bir betimleme yapılmıştır. Bu becerinin AOBM A1 seviye okuma ölçütlerine göre A2 seviyesinde kazanması beklenmektedir. Bu nedenle bu seviye için uygun bulunmamaktadır.

167. sayfada ise ‘Rasulullah’ın Akrabaları’ isimli okuma metni Rasulullah’ın hayatını anlatan kısa betimlemelerle oluşturulmuş bir metindir. Bu yönüyle A2 seviyesine uygun bir metindir. Kitabın seviyesi olan A1 düzeyi özelliklerini taşımamaktadır.

2.3.6. Milli Altıncı Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında altıncı ünitede ‘Sınıfım’, ‘Okulum’, ‘Arkadaşlarım’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 3 tane okuma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.18: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Okuma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 6. Ünitede Bulunan Okuma Etkinlikleri
6.Ünite Okulum ve Arkadaşlarım
6.1.Sınıfım ➢ ‘Resim Dersi’ konulu diyalogu okuma (s. 182)
6.2.Okulum ➢ ‘Okul Tanıtımı’ isimli metni okuma (s. 189)
6.3.Arkadaşlarım ➢ ‘İki arkadaş ve Bülbül’ isimli metni okuma (s. 197)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı altıncı ünitesinde okuma becerisi etkinliği olarak toplam 3 etkinliğe yer verilmiştir.3 etkinlikten 1 tanesi AOBM A1 seviye okuma becerisi ölçütlerine uygundur.

189. sayfada ‘Okul Tanıtımı’ başlıklı bir metin sunulmaktadır. Bilgi ve sav için okuma ölçütü A2 seviyesine göre öğrenci basit bir dil kullanması koşuluyla mekânlar ile ilgili konuları anlatan metinleri anlayabilir. Dolayısıyla bu metin A1 seviyesi okuma becerisi etkinlik ölçütlerine uygun değildir.

197. sayfada ‘İki Arkadaş ve Bülbül’ isimli okuma metni verilmiş olup, günlük dilde sık kullanılan sözcüklerle öğrencinin aşina olduğu somut durumları betimleyen bir anlatım türüne sahiptir. A2 seviyesi okuma ölçütüne uygun bir metindir. A1 seviyesi okuma becerisi ölçütleri açısından uygun değildir.

2.3.7. AOBM A1 Seviyesi Okuma Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Dinleme Etkinliklerinden Örnek İncelemeler

Okuma Ölçütü-1 (Ses Bilimsel Denetim)

Şekil 2.26: MEB Arapça Ders Kitabı 127. Sayfa

Harekelerle verilmiş olan birbirine ses yönünden benzeyen harfleri dinleme ve tekrar etme çalışmasının ardından okuması da öğrenciden istenmiştir. Ses bilimsel denetim yönünden sesletim ölçütüne göre ‘A1 seviyesine uygun olarak dikkatli bir şekilde yönlendirilirse sesleri tekrar üretebilir .’ ölçütü ile uyumludur.

Okuma Ölçütü-2 (Bilgi ve Sav İçin Okuma)

Şekil 2.27: MEB Arapça Ders Kitabı 127. Sayfa

Aile konusu ile ilgili verilen diyalogu dinleme, tekrar etme, okuma ve deftere yazma istenen bir etkinlik 3 beceri alanına yönelik bir etkinliktir. Çok basit bir dille yazılmış, görsellerle desteklenmiş ve yabancı dil öğrencisinin kişisel ilgi alanına giren bir okuma metnidir. Bu yönüyle A1 düzeyinde bilgi için okuma alanında ölçütüne uygundur.

Okuma Ölçütü-3 (Serbest zaman etkinliği olarak okuma)

Şekil 2.28: MEB Arapça Ders Kitabı 161. Sayfa

'Peygamberimiz Muhammed Mustafa s.a.v.' isimli metin okuma etkinliği olarak verilmiştir. A1 seviyesi serbest zaman etkinliği olarak okuma ölçütüne göre öğrenci; basit kelimeler ve resimli kısa anlatımlar yapıldığı takdirde okuduğunu ana hatlarıyla anlayabilir. Bu metinde önemli ve herkes tarafından bilinen bir şahsiyetin hayatı ile ilgili bir betimleme yapılmıştır. Bu beceri A2 seviyesinde kazanması beklenen hatta tamamıyla değil çoğunu anlayabileceği bir metin türüdür.

التَّدْريبات ١٦٧ 167

١- اِقْرأ النَّصّ، واملأ الفَراغات الآتِيَة بـ « هو - هي » و « ـه - ـها » حَسَب النَّصّ كَما في المِثالين.

مِن أَقارِب الرَّسول

مُحَمَّد (ص) هو رَسول الله. لَه جَدّ وَجَدّة. لَه عَمّ وعَمّة. اِسْمُ جَدِّه عَبْدُ المُطَّلِب واسْمُ جَدَّتِه فاطِمة وأَبو طالِب هو عَمُّه ولَه عَمَّة اِسْمُها أَرْوَى ولَه خال وخالَة أَيْضًا. أُسْرة الرَّسول (ص) أُسْرَة كَبيرة جدًا.

مُحَمَّد (ص) هو رَسول الله.

لـ ..... جَدٌّ وجَدَّة.

لـ ..... عَمٌّ وعَمَّة.

اِسْمُ جَدِّ ..... عَبْدُ المُطَّلِب واسْمُ جَدَّتِ ..... فاطِمة بِنْت عَمْرو

وأَبو طالِب ..... عَمُّ ..... .

ولـ ..... عَمَّة اِسْمُ ..... أَرْوَى بِنْت عَبْد المُطَّلِب .

ولـ ..... خالُ وخالة أَيْضًا.

168 التَّدْريبات ١٦٨

٢- أَجِبْ عن الأَسْئِلة الآتِيَة حَسَب النَّصّ السّابِق.

١) مَن هو أَبو طالِب؟

٢) مَن هي أَرْوَى؟

٣) ما اسْم جَدّ الرَّسول (ص.)؟

٤) ما اسْم جَدَّة الرَّسول (ص.)؟

٣- رَتِّب الحُروف الآتِيَة، ثُمَّ اقْرَأْها كَما في المِثال.

ق ف و
فَوْق

م م ا أ

ت ت ح

ل ف خ

Şekil 2.29: MEB Arapça Ders Kitabı 167. Sayfa

'Rasulullah'ın Akrabaları' isimli okuma metni kısa bir anlatıdır ve Rasulullah'ın hayatını anlatan kısa betimlemelerle oluşturulmuş bir metindir. Bu yönüyle A2 seviyesine uygun bir metindir. Kitabın seviyesi olan A1 düzeyi özelliklerini taşımamaktadır.

Şekil 2.30: MEB Arapça Ders Kitabı 197. Sayfa

'İki Arkadaş ve Bülbül' isimli okuma metni günlük dilde sık kullanılan sözcüklerle öğrencinin aşina olduğu somut durumları betimleyen bir anlatım türüne sahiptir. A2 seviye okuma ölçütüne uygun bir metin olup, AOBM okuma becerisi ölçütleri açısından A1 seviyeye uygun değildir.

2.3.8. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı A1 Seviyesi Okuma Becerisi Etkinliklerini AOBM A1 Seviye Okuma Ölçütlerine Göre Değerlendirme

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabında toplam 79 tane okuma becerisi etkinliği vardır. Bu etkinliklerden 4 tanesi AOBM A1 seviye ölçütlerine uygun değildir.

5. sınıf ders kitabında yer verilen okuma etkinlikleri beceriler içerisinde en az sayıda etkinliğin olduğu alandır. Özellikle 3. ünitede verilen metinler sadece dinleme-konuşma ve yazma beceri alanlarına odaklanılarak hazırlanmıştır. Selamlaşma, Tanışma, Vedalaşma diyalogları dışında bir okuma metni bulunmamaktadır. Kitapta etkinliklerden önce yer alan yönerge ve talimat bölümünde okuma etkinliği olarak da

işlenmesi gerekmektedir. Bunun dışında üçüncü üniteye okuma etkinlikleri eklenerek bu sınırlılık ortadan kaldırılabilir.

Seviyeye ve AOBM A1 seviye okuma ölçütlerine uygunluk açısından okuma etkinliklerini değerlendirecek olursak; diğer beceri alanlarında olduğu gibi bu alanda da beş ve altıncı ünitelerde seviye üstü etkinlikler kendini göstermeye başlamaktadır. Önceki ünitelerde bulunan etkinlikler A1 seviyeye uygun bulunmaktadır.

2.4. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabında Yer Alan Yazma Becerisi Etkinliklerinin İncelenmesi

Çalışmanın bu bölümünde MEB İmam Hatip ortaokulları için hazırlanan Arapça 5.sınıf ders kitabındaki yazma etkinlikleri Avrupa Ortak Başvuru Metni A1 düzey yazma becerisi dil seviye ölçütlerine uygunluk açısından incelenecektir.

2.4.1. Birinci Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında birinci ünitede ‘Harfler’ , ‘Kısa sesler’, ‘Uzun sesler’ olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. İlk ünitede toplam 31 tane yazma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.19: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 1. Ünite Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 1. Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri
1.Ünite Harekeler ve Harfler
1.1.Harfler ➢ ا harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 14) ➢ ب ت ث harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 15) ➢ ج ح خ harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 15) ➢ د ذ harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 16)

- ر ز harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 16)
- س ش harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 17)
- ص ض harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 17)
- ط ظ harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 18)
- ع غ harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 18)
- ف ق harflerini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 19)
- ك harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 19)
- ل harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 20)
- م harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 20)
- ن harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 21)
- ه harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 21)
- و harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s.22)
- ي harfini önce noktaları birleştirerek, ardından bakarak yazma (s. 22)
- ء harfini önce noktaları birleştirerek,ardından bakarak yazma (s. 23)
- لا harfini önce noktaları birleştirerek,ardından bakarak yazma (s. 23)
- Verilen selamlaşma cümlelerini noktaları birleştirerek yazma (s. 24)

➢ Verilen merhabalaşma cümlelerini noktaları birleştirerek yazma (s. 25)
1.2.Kısa Sesler(Harekeler) ➢ Üstün, esre, ötre harekelerle verilmiş olan harfleri ayırt ederek ait olduğu harekenin altına yazma (s. 29) ➢ Karışık harekelerle verilmiş olan ses yönünden benzeşen harfleri dinleyerek duyduğu harfi işaretleyerek ayırt etme (s. 29) ➢ Harekesiz olarak verilen alfabe harflerini tabloya üstün, ötre,esre hareke ekleyerek yazma (s. 30- 31- 32) ➢ Üstün hareke ile verilen ses yönünden benzeyen harfleri deftere yazma (s. 32) ➢ Ötre hareke ile verilen ses yönünden benzeyen harfleri deftere yazma (s. 33) ➢ Esre hareke ile verilen ses yönünden benzeyen harfleri deftere yazma (s. 33) ➢ Üstün, esre, ötre hareke ile verilen alfabe harflerini sırasına göre verilen boşlukları doldurarak yazma (s. 34)
1.3.Uzun Sesler(Uzatma Harfleri) ➢ ا و ي uzatma harfleri ile yazılışları verilen alfabe harflerini tekrar yazma (s. 37-38) ➢ Harekesi verilen harflerin yanına uygun uzatma harflerini ekleyerek yazma (s. 39) ➢ Tabloda verilen harekeli harfleri uygun olan uzatma harfini ekleyerek tabloda uzatma harfinin altına yazma (s. 40)

Çizelge 2.19'a göre MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı birinci ünitesinde yazma becerisi etkinliği olarak toplam 31 etkinliğe yer verilmiştir. 31 etkinlik AOBM A1 seviye yazma becerisi ölçütlerine uygundur.

2.4.2. İkinci Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında ikinci ünitede ‘Cezm Ve Şedde’ , ‘Kapalı Te ve Tenvin’, ‘Harf-i Tarif ve Kameri-Şemsi Harfler’ olmak üzere toplam 3 ünite bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 58 tane yazma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.20: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 2. Ünite Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 2. Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri
2.Ünite Okuyorum Ve Yazıyorum
2.1.Cezm ve Şedde ➢ Noktaları birleştirerek şedde harekeyi yazma (s. 44) ➢ ا harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 45) ➢ ب ت ث harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 46) ➢ ا ب ت ث harfleri ile verilen kelime ve heceleri harfleri birleştirerek yazma (s. 46) ➢ ج ح خ harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 47) ➢ Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 47) ➢ د ذ harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s.48) ➢ Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 49) ➢ ر ز harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 49) ➢ Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 50) ➢ س ش harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 50) ➢ Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 51) ➢ ص ض noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 51)

- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 52)
- ط ظ harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 53)
- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 53)
- ع غ harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 54)
- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 54)
- ف ق harflerini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 55)
- ك harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 55)
- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 56)
- ل harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 57)
- م noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 57)
- ن harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 58)
- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 58)
- ه harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 59)
- و harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 59)
- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 60)
- ي harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 60)
- ء harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 61)
- لا harfini noktaları birleştirerek ve kendi çabasıyla başta ortada sondaki yazılış şekilleri ile yazma (s. 61)
- Yan yana verilen harfleri birleştirerek yazma (s. 62)
- Harflerin başta, ortada ve sondaki yazılışları ile her birine örnek

kelimeler verilen tabloyu noktaları birleştirerek yazma (s. 63-64)

- Harfleri ayrılmış kelimeleri birleştirerek yazma (s. 65)
- Harekesiz verilen kelimeleri dinleyerek harekelerini yazma (s. 65)
- Harekeli olarak(kısa harekeler ve cezm) verilen kelimeleri deftere yazma (s. 66)
- Cezm hareke ile verilmiş harfleri noktaları birleştirerek yazma (s. 67)
- Üstün, esre, ötre, cezm hareke ile verilen kelimeleri noktaları birleştirerek yazma (s. 67)
- Renkli olarak verilen harflere cezm hareke koyarak yazma (s. 68)
- Şedde harekenin bulunduğu kelimeleri yazma (s. 69)
- Şedde harekenin bulunduğu kelimeleri noktaları birleştirerek yazma (s. 70)
- Renkli olan harflerin üzerine cezm hareke koyarak yazma (s. 71)
- Yan yana verilen harfleri(şedde harekenin bulunduğu) birleştirerek yazma (s. 71)
- Verilen kelimeleri harflere ayırarak yazma(şedde konusu) (s. 72)
- İki ayrı tabloda ayrılmış olarak verilen basit merhabalaşma cümlelerini birleştirme (s. 72)

2.2.Kapalı Te ve Tenvin

- Kapalı te'nin yazılışına dikkat ederek kapalı te ve onunla bitene biten kelimeleri noktaları birleştirerek yazma (s. 75)
- Verilen kelimelerin sonuna bitişen ve bitişmeyen harflere göre uygun şekliyle kapalı te harfini yazma (s.75)
- Kapalı te ile biten kelimeleri dinleyerek yazma (s. 76)
- Verilen kelimeleri üstün tenvin ile yazma (s. 78)
- Verilen kelimeleri ötre tenvin ile yazma (s. 80)
- Verilen kelimeleri esre tenvin ile yazma (s. 82)
- Kelimeleri üstün tenvin ile yazma (s. 84)

➢ Kelimeleri ötre tenvin ile yazma (s. 84) ➢ Kelimeleri esre tenvin ile yazma (s. 85)
2.3.Harf-i Tarif (ال) ve Kameri-Şemsi Harfler ➢ ال takısı ile gelen kelimelerin yazılışına dikkat ederek düşünme (s. 88) ➢ Listede verilen kelimelerin şemsi ve kameri oluşlarını yazılı olarak belirleme (s. 93) ➢ Verilen kelimelerin başına ال takısı koyarak yazma (s. 94) ➢ Listede verilen kelimelerden şemsi olanları şemsi harf ile başlayan kelimeler bölümüne, kameri olanları kameri harf ile başlayan kelimeler bölümüne yazma (s. 95)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı ikinci ünitesinde yazma becerisi etkinliği olarak toplam 58 etkinliğe yer verilmiştir. 58 etkinlik AOBM A1 seviye yazma becerisi ölçütlerine uygundur.

2.4.3. Üçüncü Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında üçüncü ünitede 'Selamlaşma', 'Tanışma', 'Vedalaşma' olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 22 tane yazma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.21: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 3. Ünite Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 3. Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri
3.Ünite Selamlaşma ve Tanışma
3.1.Selamlaşma ➢ Müzekker ve müennes kişiler arasında geçen selamlaşma, hal hatır sorma diyalogunu deftere yazma (s. 98) ➢ Verilen cümleler içerisinden soru cümlesi olanları ayırt ederek belirleme (s. 99)

➢ İki tablo halinde verilen diyalog cümlelerinin karşılığı olan cümleleri işaretleyerek birleştirme (s. 99) ➢ Verilen cümlelerin sonlarına soru işareti ve nokta şeklinde uygun olan noktalama işaretlerini yazma (s. 100) ➢ Müzekker ve müennes muhataplar için verilen sınıf içi yönergeleri yazma (s. 101) ➢ İki tablo halinde verilen diyalog cümlelerini karşılıkları ile işaretleyerek eşleştirme (s. 102) ➢ 98. Sayfada verilen diyalogda verilen boşluklara listedeki kelimelerden uygun olanları yazarak diyalogu doldurma (s. 102) ➢ Sınıf içi yönerge cümlelerini ifade ettiği resimler ile eşleştirme (s. 103)
3.2.Tanışma
➢ Tanışma diyalogunu deftere yazma (s. 105) ➢ Diyalog cümlelerinin karşılıklarını bularak eşleştirme (s. 106) ➢ İki tablo halinde ve ayrılmış olarak verilen cümlelerin devamını bularak işaretleme (s. 107) ➢ Verilen cümleler içerisinde soru cümlesi olanları bularak işaretleme (s. 107) ➢ Verilen sınıf içi yönergeleri deftere yazma (s. 108) ➢ Tanışma cümlelerinin karşılıklarını bularak işaretleme (s. 109) ➢ 105. Sayfada verilen diyalogda bırakılan boşluklara listede verilen kelimelerden uygun olanları yazarak diyalogu doldurma (s. 109) ➢ Sınıf içi yönerge cümlelerini temsil ettiği resmi bularak eşleştirme (s. 110)
3.3.Vedalaşma
➢ Vedalaşma diyalogunun müzekker ve müennes kişiler arasında geçen formatını deftere yazma (s. 112) ➢ Diyalog cümlelerini karşılığı olan cümle ile eşleştirerek işaretleme (s. 113) ➢ Duyduğu sınıf içi yönerge cümlelerini anlatan resimlerin altına

uygun sıra numaralarını yazma (s. 114) ➢ Karışık sırayla verilen diyalog cümlelerini karşılıkları olan cevap cümleleri ile eşleştirme (s. 115) ➢ Karışık olarak verilen diyalog cümlelerini numaralandırarak yazma (s. 116) ➢ Duyduğu yönerge cümlesini anlatan resmi seçenekler içerisinde belirleyerek ait olduğu rakamı yazma (s. 117)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı üçüncü ünitesinde yazma becerisi etkinliği olarak toplam 22 etkinliğe yer verilmiştir. 22 etkinlikten tanesi AOBM ölçütlerine uygundur.

2.4.4. Dördüncü Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında dördüncü ünitede ‘Ailem’, ‘Akrabalarım’, ‘Evim’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 21 adet yazma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.22: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 4. Ünite Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 4. Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri
4.Ünite Ailem ve Evim
4.1.Ailem ➢ Listede verilen aile üyelerinin isimlerini uygun olan resmin altına yazma (s.120) ➢ Ses kaydında verilen diyalogu dinleyerek uygun olan resmi işaretleme (s. 120) ➢ **هل** ile verilen soru cümlelerine **نعم** kelimesini kullanarak cevaplar yazma (s. 122) ➢ Aile konulu diyalog metnine ait sorulara yazılı olarak cevap verme (s. 123) ➢ İki aile ferdini anlatan kelimelerin arasına **و** atıf harfi kullanarak yazma (s. 124)

➢ Verilen resimlere uygun olarak soruların cevaplarını yazma (s. 125) ➢ Listede verilen cümlelerin sonuna uygun olan noktalama işaretlerini yazma (s. 126)
4.2.Akrabalarım ➢ Akrabalar ile ilgili diyalogu deftere yazma (**من/ أين/هل** soru edatları kullanarak **ك/ي** sahiplik zamirleri ile soru sorma ve cevap verme) (s. 127) ➢ Diyalog anlama sorularına yazılı olarak yanıt verme (s. 128) ➢ Tabloda verilen aile fertlerinin isimlerini yazma (s. 130) ➢ Aile ağacı çizerek resimlerin altlarına isimlerini yazma (s. 132) ➢ Verilen akraba isimlerinin müennes hallerini yazma (s. 133) ➢ **من هذا؟ / من هذه؟** soru kalıbı ile verilen sorulara yanıt verme (s. 133) ➢ Verilen cümlelerde tarif edilen akraba ismini ekleyerek yazma (s. 134) ➢ Parantez içerisinde verilen müennes kelimelere göre cümleleri dönüştürerek yazma (s. 134)
4.3.Evim ➢ Evin bölümleri ile ilgili soruların cevabı olan kelimeleri seçerek cümlenin altına yazma (s. 137) ➢ Ev resminde boş bırakılan kutulara uygun olan kelimeleri yazma (s. 139) ➢ Resimlere göre soruların cevabını yazma (s. 140) ➢ Evin bölümleri ile ait oldukları resimleri eşleştirme (s. 143) ➢ Verilen cümleleri temsil eden resimleri seçme (s. 144) ➢ Akrabalar ile ilgili verilen cümlelerdeki boşluklara uygun kelimeleri yazma (s. 145)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı dördüncü ünitesinde yazma becerisi etkinliği olarak toplam 21 etkinliğe yer verilmiştir. 21 etkinlikte AOBM A1 seviye yazma becerisi ölçütlerine uygundur.

2.4.5. Milli Beşinci Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında beşinci ünitede ‘Değerler’, ‘Peygamberimi Seviyorum’, ‘Vatanımı Seviyorum’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 24 adet yazma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.23: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 5. Ünite Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 5. Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri
5.Ünite Değerler
5.1.Dinimi Seviyorum ➢ ‘İslam Allah’ı Sevmektir.’ isimli diyalogu defterine yazma (s. 149-150) ➢ Ben, o, sen zamirlerinin kullanıldığı cümleleri deftere yazma (s. 152) ➢ Benim, senin, onun sahiplik zamirlerinin kullanıldığı cümleleri deftere yazma (s. 153) ➢ ‘Ben müslümanım, dinim İslam.’ kalıbı ile verilen cümlenin zamirlerini değiştirerek cümleleri yazma (s. 154) ➢ Namaz vakitleri ile ilgili cümleleri deftere yazma (s. 155) ➢ Namaz vakitleri ile ilgili sorulara yazarak yanıt verme (s. 156) ➢ Konu ile ilgili verilen ayeti deftere yazma (s. 156) ➢ Ünite kelimeleri ile ilgili verilen kelime avını işaretleyerek yazma (s. 158) ➢ **مع / و** bağlaçlarını cümlelerdeki doğru olan yerlere yazma (s. 159)
5.2.Peygamberimi Seviyorum ➢ ‘Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v)’ isimli metni deftere yazma (s. 161) ➢ Mekân zarflarını deftere yazma (s. 163) ➢ Resimleri verilen nesnelerle ilgili ‘Nerede’ sorusunun cevaplarını mekân zarflarını kullanarak yazma (s. 164)

➢ Verilen Ayet-i Kerimeyi deftere yazma (s. 165) ➢ Metinde verilen boşluklara ها / ه zamirlerinden uygun olanları yazma (s. 167) ➢ Metinle ilgili anlama sorularına yanıt vererek yazma (s. 168) ➢ Karışık harfleri verilen kelimeleri yazma (s. 168)
5.3. Vatanımı Seviyorum ➢ 'Canım Vatanıma Feda Olsun' isimli metinde altı çizili cümle ve ibareleri ve metin sorularının cevaplarını yazma (s. 171-172) ➢ Yönleri deftere yazma (s. 173) ➢ Şehirlerin hangi yönde olduğu ile ilgili sorulara yönleri kullanıp cevap vererek yazma (s. 174) ➢ Vatan ile ilgili verilen cümleleri deftere yazma (s. 175) ➢ Vatanımı seviyorum isimli marşı deftere yazma (s. 176) ➢ Verilen metinde bırakılan boşluklara مع / و kelimelerini yerleştirerek yazma (s. 177)- ➢ Cümlelerdeki zamirler ve sahiplik zamirlerini değiştirerek yazma (s. 178) ➢ Sahiplik zamirleri ile verilen cümleleri zamirleri değiştirerek yazma (s. 179)

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabı beşinci ünitesinde yazma becerisi etkinliği olarak toplam 24 etkinliğe yer verilmiştir.24 etkinlikten 1 tanesi AOBM ölçütlerine uygun değildir.

172. sayfada yer alan 'Canım Vatanıma Feda Olsun' isimli metin anlama sorularını öğrenciden yanıtlaması beklenmektedir. Bu metnin dinleme ve konuşma etkinliği olarak A1 seviyesine uygun olmadığına önceki bölümlerde değinilmişti. Burada ise üretici yazma ile metin sorularını yanıtlamasının beklenmesi aynı şekilde B1 seviyesine uygundur.

2.4.6. Altıncı Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5.sınıf ders kitabında altıncı ünitede ‘Sınıfım’, ‘Okulum’, ‘Arkadaşlarım’ olmak üzere toplam 3 konu bulunmaktadır. Bu ünitede toplam 20 adet yazma etkinliğine yer verilmiştir.

Çizelge 2.24: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı 6. Ünite Yazma Etkinlikleri

Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı 6. Ünitede Bulunan Yazma Etkinlikleri
6.Ünite Okulum ve Arkadaşlarım
6.1.Sınıfım ➢ ‘Resim Dersinde’ isimli diyalogu yazma (s. 182) ➢ ‘Resim Dersinde’ isimli diyalog sorularının cevaplarını yazma – (s.183) ➢ Verilen kelimeleri bir ve iki rakamları ile kullanarak yazma (s. 184) ➢ Sınıfta bulunan eşya isimlerini ses kaydından dinleyerek yazma (s. 184) ➢ Sınıf eşyaları ve ait oldukları resimleri eşleştirme (s. 186) ➢ Verilen kelimeleri uygun olan resmin altına yazma (s. 187)
6.2.Okulum ➢ ‘Okul Tanıtımı’ isimli metni yazma (s. 189) ➢ ‘Okul Tanıtımı’ isimli metin anlama sorularının yanıtlarını yazma (s. 190) ➢ Verilen kelimelerle boşlukları doldurarak yazma (s. 191) ➢ ‘Okulum Bahçem’ isimli şarkıyı deftere yazma (s. 192) ➢ Okul Tanıtımı isimli metinde verilen boşluklara listedeki kelimeleri seçerek yazma (s. 193) ➢ Okulun bölümleri ile resimleri eşleştirme (s. 194) ➢ **هل** ile verilen soru cümlelerinin cevaplarını yazarak **نعم / لا** kelimeleri ile verme (s. 195)

6.3.Arkadaşlarım

- ‘İki arkadaş ve Bülbül’ isimli metni yazma (s. 197)
- İki arkadaş ve Bülbül’ isimli metin anlama sorularının cevaplarını deftere yazma (s. 198)
- İki arkadaş ve bülbül isimli diyalogda verilen boşlukları dinleyerek doldurma (s. 199)
- Resme göre verilen cümlelerin doğru seçeneklerini bularak işaretleme (s. 200)
- İki arkadaş ve bülbül isimli metinde bırakılan boşluklara uygun kelimeleri yazma (s.201)
- Metin sorularına yanıt vererek yazma (s. 202)
- Verilen harflerle resimleri kullanarak anlamlı kelimeler yazma (s. 202)

MEB Arapça 5. sınıf ders kitabı altıncı ünitesinde yazma becerisi etkinliği olarak toplam 20 etkinliğe yer verilmiştir. 20 etkinlikte AOBM ölçütlerine uygundur.

2.4.7. AOBM A1 Seviyesi Yazma Becerisi Ölçütlerine Ders Kitabı Yazma Etkinliklerinden Örnek İncelemeler

Yazma Ölçütü-1 (Metni İşlemleme)

Şekil 2.31: MEB Arapça Ders Kitabı 112. Sayfa

3.Üniteye ait olan bu diyalog metninde dinleme etkinliğinin ardından diyalog metninin deftere yazılması istenmiştir. Yabancı dil öğrencisi bu etkinliği kitaba bakarak defterine yazacaktır. Yazma becerisinde üretim etkinliği değildir. Ancak A1 düzeyinde metin işlemleme ölçütüne uygun bir etkinliktir. Kendisine verilen kısa bir metni kopyalayarak yazma çalışması kapsamında değerlendirilir.

Yazma Ölçütü-2 (Yazım Denetimi)

Şekil 2.32: MEB Arapça Ders Kitabı 100. Sayfa

3.Ünitede verilen bu etkinlik dinleme ve yazma şeklinde birlikte verilmiş bir etkinliktir. Cümleleri dinledikten sonra nokta ve soru işaretinden uygun olanı yazması öğrenciden beklenmektedir. Yazım denetimi ölçütünde yabancı dil öğrencisi ana noktalama işaretlerini kullanabilir. Bu yönüyle seviyeye ve ölçüte uygundur. Ancak burada verilen bazı soru edatları ve işaret isimleri öğretilmeden bu etkinliğin buraya yerleştirilmiş olması öğretim yöntem ve teknikleri açısından uygun değildir.

Yazma Ölçütü-3 (Genel Yazılı Etkileşim)

Şekil 2.33: MEB Arapça Ders Kitabı 132. Sayfa

Bu etkinlikte öğrenciden ailesinin resmini çizerek boşluklara hangi akrabası olduğunu ve isimlerini yazması beklenmektedir. Bu yönüyle genel yazılı etkileşim kazanımlarından A1 düzey 'Kişisel Bilgiler Verebilir Kazanımına Uygun' olduğu için bu etkinlik seviyeye uygundur. Ancak akraba isimlerinin yazılmasının istenmesi; anadilden yabancı dile bir aktarım söz konusu olduğu için öğrencinin seviyesi açısından uygun değildir.

Yazma Ölçütü-5 (Yazım Denetimi)

Şekil 2.34: MEB Arapça Ders Kitabı 137. Sayfa

Verilen resimleri kullanarak öğrencinin sorulara yanıt vermesi istenmektedir. Bunu yaparken de mevcut kelime listesinden faydalanarak doğru cevabı yazması beklenmektedir. Yazım denetimi ölçütü A1 seviyesine göre aşina olduğu kısa öbekleri ve sözcükleri kopyalayabilir. Seviyeye uygun bir etkinliktir.

2.2.8. MEB Arapça 5. Sınıf Ders Kitabı Yazma Becerisi Etkinliklerinin AOBM' ne Uygunluğunun Değerlendirilmesi

MEB Arapça 5. Sınıf ders kitabında yer verilen yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler 176 tanedir. Bunlardan 1 tanesi AOBM A1 seviyesi ölçütlerine uygun değildir.

4 temel beceri alanlarına göre en fazla etkinliğin olduğu ve yine AOBM A1 seviye ölçütleri ile uyumlu olma açısından da uygun etkinlik sayısının en fazla yer aldığı alan yazma becerisi alanıdır. Ancak AOBM yazma becerisi ölçütlerinde bu beceri

hem görerek ve taklit ederek yazma hem de üretici yazma şeklinde çift yönlü ele alınmaktadır. Ders kitabındaki etkinliklerin yaklaşık olarak tamamı öğrencinin bakarak ve taklit ederek yazmaya yönelten etkinlikler türünde planlanmıştır. Bunun sonucunda da yazma ve yeni ürünler ortaya koyma konusunda özgüveni zayıf ve yazmaya isteksiz öğrenciler yetişmektedir. AOBM yazma ölçüt ve beceri kazanımlarına bakıldığında A1 seviyesinde dahi üretici yazma etkinlikleri ön plana çıkmıştır. Yine Çerçeve Metne göre okul ders kitaplarında eksik olan bir diğer nokta ise form doldurma veya kişisel bilgilerini yazılı olarak paylaşma konusunda destekleyici etkinlik olmamasıdır.

Yazma etkinlikleri ders kitabında AOBM kriterlerine uygun olmayan, ortak ölçütlerin nadiren kesiştiği beceri alanıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AOBM 4 TEMEL BECERİ ÖLÇÜTLERİNE GÖRE 5. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. MEB Ortaokul Arapça 5. Sınıf Ders ve Öğrenci Kitabı Dinleme, Konuşma, Yazma ve Okuma Etkinliklerinin Ünitelerde Dağılımı ve AOBM' ye Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi

Çizelge 3.1: MEB Arapça 5.Sınıf Ders Kitabı Dinleme, Konuşma, Yazma ve Okuma Etkinliklerinin Ünitelerde Dağılımı ve AOBM' ye Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi

Ortaokul 5. Sınıf Arapça Ders Kitabı									
Ünite	Ünite Alt Başlığı	Dinleme Etkinliği Sayısı	AOBM'ne Uygun Dinleme Etkinliği Sayısı	Konuşma Etkinliği Sayısı	AOBM'ne Uygun Konuşma Etkinliği Sayısı	Yazma Etkinliği Sayısı	AOBM'ne Uygun Yazma Etkinliği Sayısı	Okuma Etkinliği Sayısı	AOBM'ne Uygun Okuma sayısı
1.Harekeler ve Harfler	Harfler	3	3	3	3	21	21	21	21
	Harekeler	9	8	8	7	7	7	4	4
	Uzatma Harfleri	5	5	5	5	3	3	1	1
2. Okuyorum ve yazıyorum	Cezm ve Şedde	13	13	12	12	45	45	22	22
	Kapalı Te-Tenvin	9	9	8	18	9	9	4	4
	Harf-i tarif ve Kameri -Şemsi Harfler	8	8	7	7	4	4	2	2
3. Selamlaşma ve Tanışma	Selamlaşma	4	3	3	3	8	8	2	2
	Tanışma	3	3	3	3	8	8	2	2
	Vedalaşma	4	4	2	3	6	6	2	2
4.Ailem ve Evim	Ailem	6	6	6	6	7	7	3	3
	Akrabalarım	5	5	8	8	8	8	4	4
	Evim	3	2	6	6	6	6	2	2
5. Değerler	Dinimi Seviyorum	8	5	8	4	9	9	1	1

	Peygamberimi Seviyorum	6	3	5	4	7	7	4	2
	Vatanımı Seviyorum	6	3	5	2	8	7	2	2
6. Okulum ve Arkadaşlarım	Sınıfım	4	4	3	3	6	6	1	1
	Okulum	4	3	4	4	7	7	1	0
	Arkadaşlarım	4	3	2	1	7	7	1	0
6 Ünite	18 Alt Başlık	104	90	99	89	176	175	79	75

Araştırma bulgularına göre 5. Sınıf Arapça ders kitabının 4 temel beceri alanında AOBM' ne uygunluk düzeyinin genel olarak iyi olduğu görünmektedir. Ancak uygun olmayan etkinlikler içinde A2, B1, hatta B2 seviyesinde dahi etkinliklere rastlanmaktadır. Bu sonuçta göstermektedir ki; az sayıda dahi olsa seviyenin fazlaca üzerinde etkinlikler bulunmaktadır. Ayrıca temel beceri alanlarına göre yer verilen etkinlik sayılarına bakıldığında alanlar arasında bir dengesizlik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin; dinleme becerisine yönelik etkinlik sayısı toplam 104 adet ve bunlardan 90 etkinlik OBM' ne uygun iken, konuşma becerisi etkinlikleri 99 tane olup 89 etkinlik çerçeve metne uygun gözükmektedir. Okuma etkinlikleri toplam 79 adet olup, bunlardan 75 etkinlik kriterlere uygun bulunmuştur. Yazma becerisi etkinlikleri 176 adet olup 175 etkinlik kriterler ile uyumludur. Her temel beceri alanı ile ilgili detaylı değerlendirmeler aşağıda yapılacaktır.

Dil becerileri içinde AOBM ölçütlerine uygun olmayan etkinlik sayısının en fazla olduğu alan dinleme becerisi etkinlikleridir. AOBM' ne göre A1 düzey dinleme becerisine yönelik kazanım konuları arasında basit halleriyle sayılar, tarih, haftanın günleri, hobiler, basit alışveriş konuları da yer almaktadır. Ders kitaplarında bu konulara A2 düzey 7. Sınıf kitaplarında yer verilmiş olup A1 düzeyde bu konular ve ilgili ölçütlere dair etkinlikler yer almamaktadır. Ayrıca beşinci ve altıncı ünite konularından başlamak üzere soyut ifadelere de sıklıkla rastlanmaktadır. Halbuki; A1 düzey ölçütlerin en fazla öne çıkan özelliği kelime, ibare ve ifadelerin somut alanlarla ilgili olmasıdır. Beşinci ve altıncı ünitelere sözü geçen eksik bulunan konular yerleştirilebilir.

Konuşma becerisi alanındaki etkinlik sayısı fazla gözükmesine rağmen verilen konuşma etkinliklerinin büyük bir kısmı kelime ve ibare tekrarı yapmak suretinde alımlayıcı konuşma etkinlikleri türündedir. Üretici konuşma etkinlikleri oldukça

yetersiz sayıdadır. AOBM' ne göre yabancı dil öğrencisi; günlük rutinler hakkında konuşabilir, spor, yiyecek v.b. için beğenisini dile getirebilir. Basit ifadelerle yiyecek ve içecek isteyebilir, basit sayıları kullanabilir. Gün, saat, tarih sorar ve söyler. Renkleri ve giysileri sorup söyleyebilir. Kitaptaki konular bu kazanımlarla çeşitlendirilerek, daha zengin ve dikkat çekici hale getirilebilir.

Okuma etkinlikleri ilk 4 ünitede konu, sayı ve AOBM ölçütlerine uygunluk açısından gayet iyi bir durumda iken 5. ve 6. ünitelerde seviyenin üzerine çıkmaktadır. Ayrıca beceriler arasında en az etkinliği içeren alan okuma etkinlikleri alanıdır.

Yazma etkinlikleri alanında ders kitabındaki konular incelendiğinde bakarak yazma üzerine, belli kelimeleri dönüştürerek, belli bir kural ile yeniden yazma üzerine veya boşluk doldurarak yazma şeklinde etkinliklerle oluşturulmuş olduğu gözlemlenmiştir. AOBM ölçüt ve kazanımlarında ise A1 seviyesinde dahi üretici yazma etkinlikleri ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte ölçütlere uygunluk açısından sayıca en fazla uygun etkinliğin olduğu alan yazma etkinlikleri bölümüdür. AOBM ölçütlerine göre yazma becerisi konusunda okul kitaplarında eksik olan bir diğer nokta ise form doldurma ve kişisel bilgilerini yazılı olarak paylaşma konusunda destekleyici etkinlik olmamasıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

A. Sonuç

- Çizelge 3.25 incelendiğinde Ortaokul Arapça 5. Sınıf ders ve öğrenci çalışma kitabının birinci ünitesindeki dinleme becerisi etkinlikleri hakkında şunlar söylenilebilir. Dinleme becerisi etkinliklerine birinci ünitede 17, ikinci ünitede 30, üçüncü ünitede 11, dördüncü ünitede 14, beşinci ünitede 20, altıncı ünitede ise 12 etkinlik olmak üzere yer verilmiştir. Toplam 104 tane dinleme etkinliği olup, bunlardan 90 tanesi AOBM ölçütlerine uygundur.

- Konuşma becerisi alanı beceriler içerisinde kitapta nicelik olarak fazla gibi görünen ancak üretici konuşma etkinliklerinin çok az bulunduğu bir bölümdür. Birinci ünitede sadece 16 etkinlik, ikinci ünitede 27 etkinlik, üçüncü ünitede 9 etkinlik, dördüncü ünitede 20 etkinlik, beşinci ünitede 18 etkinlik, altıncı ünitede ise 9 etkinlik şeklinde dağılım göstermektedir. Toplam 99 adet konuşma etkinliği olup bunlardan 89 tanesi AOBM ölçütlerine uygundur.

- Okuma becerisi etkinliklerine birinci ünitede 26, ikinci ünitede 28, üçüncü ünitede 6, dördüncü ünitede 9, beşinci ünitede 7, altıncı ünitede 3 adet olmak üzere yer verilmiştir. Toplam 79 adet okuma becerisi etkinliği olup, bunlardan 75 tanesi AOBM ölçütlerine uygundur. Özellikle beş ve altıncı ünitelerden itibaren A1 seviye ölçütlerine uygun olmayan etkinliker ortaya çıkmaya başlamıştır. İki ünitede de ele alınan konuların daha basit ve A1 seviyeye uygun bir içerikle sunulması daha uygun olacaktır. Ayrıca ünite ve genel olarak etkinlik sayısının en az olduğu alan okuma becerisi etkinlikleri alanıdır ve zenginleştirilmelidir.

- Kitapta bulunan yazma becerisi etkinlikleri ise sayı olarak en fazla etkinliğin bulunduğu alandır. Ancak bununla birlikte AOBM ölçütleri ile kesişen türde etkinlik neredeyse yoktur. Birinci ünitede 31, ikinci ünitede 58, üçüncü ünitede 22, dördüncü ünitede 21, beşinci ünitede 24, altıncı ünitede 20 yazma

becerisi etkinliği bulunmaktadır. Toplam 176 tane yazma etkinliği olup, bunlardan 175'i AOBM ölçütlerine uygundur. Uygun olan etkinlikler ise üretici yazma etkinliği olmayıp, bakarak yazma veya verilen kelimelerle boşluk doldurma şeklinde sunulan etkinlik türüdür.

B.ÖNERİLER

Çizelge 3.25'te görüldüğü üzere 4 temel beceri alanı için kitapta yer verilen etkinlik sayısı düzensiz bir dağılım göstermektedir. Bazı alanlarla ilgili çok fazla etkinlik varken bazı alanlarda yeterli sayıda etkinlik olmaması öğrenme alanlarındaki başarı durumunu etkilemektedir. Bu durum öğrencinin her alana yeterli bir şekilde zaman ayıramamasına dolayısıyla bazı beceri alanlarında iyi bir durumdayken, bazı alanlarda ise zayıf kalmasına sebep olmaktadır. Bununla birlikte AOBM' de yer alan bazı ölçütlere uygun etkinlikler de kitapta bulunmamaktadır. Yeni yazılacak ders kitaplarında eksik olan bu ölçütlerle ilgili etkinlikler eklenerek her alan için dengeli dağılım gösterecek şekilde etkinliklere yer verilmelidir.

Ders kitabında seçilen konuların öğrenciyi birinci düzeyde ilgilendiren alanlardan başlayarak, yakın olan çevreden uzağa doğru geçiş yapılarak tasarlanması en temel öğretim ilkelerinden birisidir. Bu takdirde öğrenme süreci daha verimli ve başarılı olmaktadır. Sözü geçen konular öncelenip, seviyeye uygun olmayan konular yerine ders kitabına eklenebilir.

Konuşma becerisi etkinlikleri sayıca fazla fakat içerik olarak kelime ve ibare tekrarı şeklinde olduğu için üretici konuşma etkinliklerine ağırlık verecek şekilde bir planlama yapılabilir. Öğretilmesi hedeflenen kalıpları tekrar veya işlenen konu hakkında hem kişisel olarak kısa konuşmalar yapabileceği hem de karşılıklı konuşmalar gerçekleştirebileceği içerik planları ile konuşma etkinlikleri sunulmalıdır. Bu seviyede konuşma düzeyi oldukça basit ve anlaşılır olmasından dolayı; somut ve günlük hayatta ihtiyaç duyacağı konular içerisinden seçilmelidir. Özellikle renkler ve giysiler konusu 6. Sınıf ders kitabında ele alınmış olan fakat öncelenmesi gereken ve öğrencinin daha çok ilgisini çekerek kolay öğrenebileceği konulardan birisidir. Bu nedenle 5. Sınıf ders kitabında bu konulara yer verilebilir.

Ders kitabındaki okuma metinleri beşinci üniteden itibaren A1 seviyesinin üstünde metinlerle devam etmektedir. Ders kitabında beceri temelli etkinlikler içerisinde en az yer verilen okuma becerisi etkinlikleri artırılmalı, öğrenci sesli ve sessiz okumalar yapmaya teşvik edilmelidir. Okuma metinleri alanında kişisel ilgi alanına yönelik spor, müzik v.b. konular hakkındaki kısa metinlere yer verilebilir.

Yazma becerisi ölçütleri ders kitabında AOBM kriterlerine en uygun fakat ortak ölçütlerin nadiren kesiştiği tek tip ölçüt üzerinden etkinliklerin yer aldığı beceri alanıdır. Verilen yazma görevleri genelde bakarak yazma, taklit etme, boşluk doldurma şeklindedir. Hâlbuki kendini basit ifadelerle de olsa özgürce ifade edebildiği, öğrendiği kelime ve kalıpları kullanarak metinler üretebildiği görevler verilmesi öğrencinin gelişim yolculuğu açısından önemlidir. Kişisel ilgi alanları hakkında bilgi verdiği, hoşlanıp hoşlanmadığı şeylerden bahsettiği, günlük nesneleri basit kalıp ve ifadelerle tanımladığı ve basit mesajlar oluşturabileceği etkinliklerle de bu alan genişletilebilir.

Bütüncül olarak bakıldığında ders kitabında yer verilen tüm beceri alanları ile ilgili ortak eksiklik; dil becerisi etkinliklerinin üretici yönünün göz ardı edilerek sadece alımlayıcı kazanımlara odaklanarak hazırlanmış olmasıdır. Bu yönde etkinliklerin artırılmasının dil öğrenme motivasyonunda da artışa yardımcı olacağı muhakkaktır.

KAYNAKÇA

Avrupa Dil Gelişim Dosyası Türkiye. Milli Eğitim Bakanlığı. Ankara: MEB Yayınları, (2006).

Cangir, Mücella. *İmam-Hatip liselerinde Arapça öğreniminde karşılaşılan sorunlar*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2001.

Common European Framework of Reference For Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume. Council of Europe. Strasbourg: Council Of Europe, 2020.

Çakır, İsmail. "Yazma Becerisinin Kazanılması Yabancı Dil Öğretiminde Neden Zordur*?"*. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1/28 (Haziran 2010), 165-176. https://dergipark.org.tr/tr/pub/erusosbilder/issue/23762/253280

Demir, Murat. *İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programının ve Ders Materyallerinin Değerlendirilmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2015.

Demirbaş, Şakir. *Türkiye'de İmam-Hatip Ortaokullarında Okutulmakta Olan Arapça Ders Kitabı Serisi İle İlgili Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri.* Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2016.

Demirel, Özcan. *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2007.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme. Ankara: MEB Yayınları, 2008.

Erol, Gülsüm. *Türkiye'de Yabancılara Arapça Öğretiminde Kullanılan Öğretim Setlerinde Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygunluğunun İncelenmesi (B1 Seviyesi)*. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2021.

Gök, Murat. *Başlangıcından Günümüze Türkiye Cumhuriyeti Okulları, Liseleri Ve Ortaokullarında Okutulan Arapça Kitapların İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi*.

Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

Gültekin, Seval. *Ortaokulları 5.Sınıflarda Arapça Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013.

Gün, Mesut – Çiftçi, Hilal. "Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde Yaratıcı Yazma Becerisinin İncelenmesi*". Çukurova Araştırmaları Dergisi* 6/1 (2020), 200-212.

Işık, İrfan. *İmam Hatip Liselerinde Okutulan Arapça Ders Müfredatının İncelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005.

İlköğretim Arapça Dersi Öğretim Programı. T.C.Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü. Ankara: Talim Terbiye Kurulu 2.Basım, 2016.

İlköğretim Arapça dersi öğretim programı (4-8. sınıflar). Ankara: Talim Terbiye Kurulu, 2011.

Köse, Dursun. "Ortak Başvuru Metni'ne Uygun Türkçe Öğretiminin Başarıya Ve Tutuma Etkisi". *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9/18 (Ekim 2007), 107-118. https://dergipark.org.tr/tr/pub/manassosyal/issue/49947/640067

Küçükahmet, Leyla. *Öğretim İlke ve Yöntemleri.* Ankara: Nobel yayınları, 2011.

Oktay, Zeynep. *Cumhuriyet Dönemi Ortaöğretim Kurumlarında Arapça Dersi Öğretim Programlarında İletişimsel Yaklaşım*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.

Öncül, Esat. *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Kapsamında Değerlendirilmesi.* Nevşehir: Nevşehir Hacı Bektaşi Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.

Özcan, Murat. *Gazi Eğitim Fakültesi Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı Hazırlık sınıfı için Avrupa Ortak Başvuru Metnine uygun ve Moodle Eğitim Yönetim Sistemi*

Destekli Müfredat Önerisi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 2012.

Özdemir, Sevim. "Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İmam-Hatip Ortaokulu 8. Sınıf Arapça Ders Kitabının Değerlendirilmesi". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 11/59 (2018), 810-817.

Ruhban, Ahmed Nevvaf Er- vd. . *Delilu tetbîkî li muallimi'l-lugati'l-''arrabiyyeti li'n-nâtikîn bi ğayrihâ*. İstanbul: Akdem Yayınları, 2022

Sakarya, Ela. *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Çerçevesinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı Önerisi: A1-A2.* Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.

Suçin, Mehmet Hakkı. "Menhec el-Luga el-Arabiyye Hasaba el-İtâr el-Merci'î el-Ûrûbbî el-Muşterek li'l-Lugât 'alâ el-Musteveyeyn A1-A2 (Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne Göre A1 ve A2 Düzeyinde Arapça Öğretim Programı)". *Mecellet Âlem el-Fikr* (2015), 223-256.

Şengül, Mustafa. *İlköğretim 5. Sınıf Arapça Dersi Öğretim Programındaki Bazı Yazma Becerisi Kazanımlarının Çeşitli Faktörlere Göre Değerlendirilmesi (Bartın İli Örneği)*. Bartın: Bartın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.

Tiryaki, Esra Nur. "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi". *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1/1 (2013), 38-44. https://doi.org/10.16916/aded.16018

Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi ve Avrupa'daki Uygulamalar: Gelişmeler Ve Öneriler Konferansı Bildiri Kitabı). Ankara: Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi (TDE-ARGEM), 2021.